Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 6 декабрь 1974 йил, жума № 284 (16.064). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ФИНЛЯНДИЯ МУСТАҚИЛЛИГИ КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Н. В. Подгорний ва СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин миллий байрам — Финляндия Республикаси мустақиллиги куни муносабати билан Финляндия Республикаси президенти Урхо Кекконенга табрик телеграммалари йўлладилар.

Л. И. Брежневнинг телеграммасида бундай дейилади: Финляндия халқи учун мана шу шонли кунда дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги 1948 йил шартномасининг мустаҳкам заминига асосланган Совет—Финляндия дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларининг ҳар томонлама ривожланаётганлиги социал-иқтисодий тузуми турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаш ва ҳамкорлик қилиш ленинча принциплари амалга оширилаётганлигининг ёрқин далили эканлигини мамнуният билан таъкидлаб ўтиш мумкин. Аминманки, мамлакатларимизнинг халқлари дўстлик ва ўзаро ишончни бундан кейин ҳам мустаҳкамлайдилар, ҳар икки томон учун ўзаро манфаатли ҳамкорликни кенгайтирадилар ва кучайтирадилар, шу билан Европада ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизликни таъминлаш ишига актив кўмаклашадилар.

Н. В. Подгорний телеграммасида бундай дейилади: ҳаётнинг ҳамма соҳаларида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартномага асосланган Совет—Финляндия муносабатларининг муваффақиятли ривожланаётганлиги Совет Иттифоқида чуқур мамнуният уйғотмоқда. Сиз билан яқинда бўлиб ўтган учрашув ва суҳбатлар, президент жаноблари, мамлакатларимиз ўртасидаги дўстона муносабатлар ва самарали ҳамкорлик мамлакатларимиз ва бутун дунё халқларининг манфаатлари йўлида бундан кейин ҳам яхши йўлдан ривожланишига бўлган ишончимизни яна тасдиқлади.

Биз шуни мамнуният билан таъкидлаб ўтамизки, дейилади А. Н. Косигин телеграммасида, мамлакатларимиз халқлари яхши қўшни ва дўст бўлиб яшамоқдалар, дўстлик, ҳамкорлик, ўзаро ёрдам тўғрисидаги 1948 йилги Совет — Финляндия шартномасининг муқаддас принципларига асосланган ҳар тарафлама ҳамкорликни муваффақиятли ривожлантирмоқдалар ва тинмай такомиллаштирмоқдалар. Телеграммада СССР билан Финляндия ўртасидаги дўстлик ва ўзаро алоқалар ҳар иккала мамлакатларнинг манфаатлари йўлида, ялпи тинчлик манфаатлари йўлида бундан буён янада кучаяди ва мустаҳкамланади, деб ишонч билдирилади.

* * *

Финляндиянинг миллий байрами — мустақиллик куни муносабати билан СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Финляндия Бош министри Калеви Сарсага табрик телеграмма йўллади. Телеграммада дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги 1948 йилги шартномага мустаҳкам асосланган ҳар иккала давлат ўртасидаги муносабатлар ўзаро ҳурмат, ишонч ва яхши қўшничилик руҳида кенгайиб ва мустаҳкамланиб бораётганлиги мамнуният билан уқтириб ўтилади. Телеграммада СССР билан Финляндия ўртасидаги дўстлик совет ва фин халқларининг бахт-саодати йўлида, тинчликни сақлаб қолиш ва халқаро хавфсизликни таъминлаш манфаатлари йўлида янада ривожланади, деб ишонч билдирилади.

СССР—ФРАНЦИЯ: ТИНЧЛИК, ҲАМКОРЛИК ЙЎЛИДА

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ ФРАНЦИЯГА КЕЛДИ

ПАРИЖ, 4 декабрь. (ТАСС махсус мухбирлари). КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев Франция Республикаси Президенти В. Жискар д'Эстэннинг таклифига биноан амалий визит билан бугун Парижга келди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, КПСС Марказий Комитети бўлим мудири П. А. Абрасимов, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари А. М. Александров, А. И. Блатов, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари В. В. Загладин, ТАСС Бош директори Л. М. Замятин ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга келдилар.

Франция Республикасининг Президенти В. Жискар д'Эстэн, Франция бош министри Ж. Ширак, ташқи ишлар министри Ж. Сованьярг, мудофаа министри Ж. Суфле, саноат ва илмий тадқиқотлар министри М. Д. д'Орнано, Франциянинг СССРдаги элчиси Ж. Вимон Орли аэропортида КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневни самолёт пиллапояси ёнида кутиб олдилар.

СССР ва Франциянинг давлат байроқлари билан безатилган учиш майдонидаги фахрий салон биноси олдида фахрий қоровул саф тортиб турди. Совет Иттифоқи билан Франция Республикасининг давлат гимнлари тантанали янгради.

Фахрий салонда ўртоқ Л. И. Брежневга Франциянинг давлат арбоблари таништирилди.

Аэродромда ўртоқ Л. И. Брежневни СССРнинг Франциядаги элчиси С. В. Червоненко, СССРнинг Франциядаги элчихонасининг дипломатия ходимлари кутиб олдилар.

Л. И. Брежневга қизил гулдаста тақдим этилди.

Кутиб олиш маросими тамом бўлганидан кейин КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан Франция Республикаси Президенти В. Жискар д'Эстэн фахрий салонда биринчи марта суҳбатлашдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев журналистлар билан суҳбатда бундай деди: Биз яхши кайфият билан бу ерга келдик ва ишонамизки, Франция Президенти В. Жискар д'Эстэн билан олиб борадиган музокараларимиз яхши натижа беради.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев аэродромдан Франция ташқи ишлар министри Ж. Сованьярг ҳамроҳлигида Париж ёнидаги Рамбуйе қасрида ажратилган қароргоҳга йўл олди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Франция Республикаси Президенти В. Жискар д' Эстэн таклифига биноан амалий визит билан 4 декабрда Парижга келди. Суратда: Л. И. Брежневни аэропортда кутиб олиш.

ТАСС телефотоси.

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ В. ЖИСКАР Д'ЭСТЭН БИЛАН МУЗОКАРАЛАРИ

5 декабрь куни Париж яқинидаги Рамбуйе саройида КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Франция Республикаси Президенти В. Жискар д' Эстэн билан музокаралари бошланди.

Л. И. Брежнев билан В. Жискар д' Эстэн Совет—Франция муносабатларининг бир қанча асосий масалаларини кўриб чиқдилар. Асос бўлувчи Совет—Франция ҳужжатлари — СССР билан Франция ўртасидаги ҳамкорлик принципларини ва сиёсий маслаҳатлар тўғрисидаги протоколни оғишмай амалга оширишга ҳар икки мамлакатда катта аҳамият берилаётганлиги таъкидлаб ўтилди.

Икки томонлама муносабатлар соҳасида ҳам, кўпгина халқаро масалалар соҳасида ҳам СССР билан Франция ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш йўли суҳбат чоғида таъкидлаб ўтилди.

Музокаралар конструктив руҳда, ҳамжиҳатлик ва самимий вазиятда ўтмоқда.

(ТАСС).

«УНЭН» ГАЗЕТАСИДА ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ ХАТИ

УЛАН-БАТОР, 5 декабрь. (ТАСС). МХРП Марказий Комитети ва МХР ҳукуматининг органи «Унэн» газетаси бугун КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг хатини эълон қилди. Л. И. Брежнев хатида ўзига «Монголия Халқ Республикасининг фахрий граждани» деган юксак ном берилиши муносабати билан қизғин қутловлар билдирган МХР ташкилотлари ва меҳнаткашларига самимий миннатдорчилик изҳор этади.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг хатида КПССнинг ленинча анъанаси Совет Иттифоқи билан Монголия Халқ Республикаси ўртасида ҳар томонлама ҳамкорлик тўғрисида доимо ғамхўрлик қилишдан иборат эканлиги ҳақида ҳам гапирилади.

А. Н. КОСИГИН НГУЕН ЗУЙ ЧИНЬ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВДР Бош министрининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри Нгуен Зуй Чинни 4 декабрда Москвада қабул қилди. У визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган ВДР ҳукумат иқтисодий делегациясига бошчилик қилмоқда.

Суҳбат чоғида Совет—Вьетнам дўстона муносабатларининг турли жиҳатларига, жумладан 1975 йилда Совет Иттифоқининг Вьетнам Демократик Республикаси билан иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлигига ҳамда унга бериладиган ёрдамига доир масалалар муҳокама қилинди. Ҳар икки давлат ўртасида келгусида ҳамкорликни ривожлантиришнинг асосий йўллари тўғрисида ҳам фикрлашиб олинди. А. Н. Косигин ВДРда социалистик қурилиш вазифаларини амалга оширишда, Сайгон режимининг Париж битимига путур етказиш, Жанубий Вьетнамдаги ички сиёсий проблемаларни ҳал қилишга халақит бериш йўлидаги уринишларига қарши ҳаққоний курашида Совет Иттифоқи қардош Вьетнам халқига кўмаклашиш ва уни қўллаб-қувватлаш йўлини қатъий амалга ошираётганлигини таъкидлади.

Дўстона ва сидқидиллик вазиятида ўтган учрашувда совет томонидан СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, СССРнинг ВДРдаги элчиси Б. Н. Чаплин; Вьетнам томонидан — ВДР мудофаа министрининг ўринбосари Чан Шам, ВДР ташқи савдо министрининг ўринбосари Нгуен Ван Дао, ВДРнинг СССРдаги элчиси Нгуен Хиу Кхиеу иштирок этдилар.

А. Н. КОСИГИН Х. ЗИНДЕРМАН БИЛАН УЧРАШДИ

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Кенгашининг Раиси Хорст Зиндерман Деҳлидан Берлинга бораётиб, 4 декабрь куни Москвада қисқа муддат тўхтади.

ГДР ва СССРнинг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов ва бошқа расмий кишилар азиз меҳмонни кутиб олдилар.

А. Н. Косигин билан Х. Зиндерман ўртасида дўстлик ва самимият вазиятида ўтган суҳбат чоғида СССР билан ГДР ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантириш масалалари, шунингдек баъзи актуал халқаро масалалар устида гап бўлди.

Шу куни Х. Зиндерман ва унинг ҳамроҳлари Берлинга жўнаб кетдилар.

(ТАСС).

БАЗИЛИКАТА ОБЛАСТЬ ҲУКУМАТИНИНГ РАИСИ ПРОФЕССОР ВИНЧЕНЦО ВЕРРАСТРОГА

Базиликата областида Совет Иттифоқи кунлари ўтказилиши муносабати билан шу тадбир ташкилотчилари ва қатнашчиларига сиз орқали табрик йўллаш ва уларга катта-катта муваффақиятлар тилашдан бағоят мамнунман.

Расмий маъмурлар ва «Италия — СССР» жамиятининг қалин ҳамкорлигида ташкил этилган Совет Иттифоқи кунлари Италия халқи билан совет халқи ўртасида дўстона алоқалар ва ҳар томонлама ҳамкорлик янада ривожланганлигидан яққол далолат беради.

Италияда Совет Иттифоқи кунларини мунтазам равишда ўтказиб туриш, шунингдек Совет Иттифоқида Италияга бағишланган шундай тадбирларни ташкил этиш яхши анъана бўлиб қолди. Шу йилнинг майида Москва билан Ереванда зўр муваффақият билан ўтган Совет—Италия дўстлиги ҳафталиги халқларимиз ўртасидаги ҳамжиҳатликни янада ривожлантиришга ёрдам берганлигини шахсан ўзингиз кўриб қаноат ҳосил қилдингиз.

Совет Иттифоқи кунлари Базиликата аҳолисига кўп миллатли Совет давлатини ривожлантириш тажрибаси билан, СССР халқларининг маданияти, совет кишиларининг кундалик ҳаёти ва мақсадлари билан яхшироқ танишишга имкон беради. Бир-бирини яхши билиш эса Италия билан СССР ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни янада ривожлантиришга шубҳасиз хизмат қилади ва биз бунга катта аҳамият берамиз.

Сизга, жаноб Раис, Совет Иттифоқи кунларини ташкил этган ҳамма кишиларга олижаноб ташаббусингизда катта-катта муваффақиятлар тилайман.

Фурсатдан фойдаланиб Базиликата областининг аҳолисига энг яхши тилакларимни юбораман.

СССР Министрлар Советининг Раиси

А. КОСИГИН.

«СОЮЗ-16»: УЧИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 4 декабрь. (ТАСС). «Союз-16» космик кемасининг экипажи навбатдаги иш куни чоғида мўлжалдаги тадқиқот ва экспериментларни бажаришни давом эттирди. Космонавтлар, жумладан, медицина-биология тадқиқотлари программасига мувофиқ ялтироқ замбуруғларда зона ҳосил бўлиш характерини кузатдилар.

3 декабрда 17 ва 18-марта айланиб учишда космонавтлар ҳаракат траекториясини ростлаб олдилар, натижада кема айланиш даври 88,9 минут ва оғиши 51,8 градусга баравар келадиган, баландлиги 225 километрлик доиравий орбитага чиқди. Бу орбита «Союз» кемаси Американинг «Аполлон» кемаси билан келгусида биргалашиб учиш чоғида чиқиши лозим бўлган орбитага ўхшайди.

Экипажнинг ахбороти ва телеметрик информация маълумотларига кўра, космонавтларнинг сиҳат-саломатликлари ва кайфиятлари яхши. «Союз-16» космик кемасининг учиши давом этмоқда.

* * *

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 5 декабрь. (ТАСС). Космонавтлар А. В Филипченко ва Н. Н. Рукавишниковнинг «Союз-16» космик кемасидаги парвозининг биринчи палласи тугади.

Космонавтлар кемада учинчи сутка ишлаётиб, техникавий ва медицина-биологик экспериментлар ўтказдилар. 32-38 ва 48-айланишларда 1975 йилда ўтказилажак Совет—Америка қўшма парвозининг талабларига мувофиқ яратилган янги туташтирувчи агрегатнинг автоматик системалари ва айрим узеллари синаб кўрилди.

Синаш чоғида орбитада кемаларни туташтиришда уларнинг туташиши, бир-бирига тортилиши ва герметик бирикишини таъминлайдиган механизмлар ва қурилмаларнинг ишлаши текшириб кўрилди. Экспериментлар чоғида космонавтлар туташтирувчи агрегат узелларининг ва автоматик бошқариш системасининг ишлашини назорат қилдилар.

Космонавтлар радио алоқа сеансларида космик парвоз шарт-шароитларини тўла-тўкис ўзлаштирганликлари ва ўзларини яхши ҳис қилаётганликларини маълум қилдилар.

Телеметрик информация маълумотларига кўра, кема бўлмаларидаги микроиқлим параметрлари қуйидагича:

— босим — 520 миллиметр симоб устуни;

— кислороднинг парциал босими — 170 миллиметр симоб устуни;

— температура Цельсий ҳисоби билан 20 градус.

«Союз-16» космик кемасининг парвози давом этмоқда.

МЕҲМОНЛАР ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШАДИЛАР

Белград шаҳар скупшчинаси раиси Ж. Ковачевич бошчилигидаги делегация 5 декабрда Тошкентга келди. Югославиялик меҳмонлар Москва Советининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турибдилар.

Делегацияни Тошкент аэропортида Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси В. А. Козимов, пойтахт жамоатчилигининг намояндалари кутиб олдилар.

Делегация Ўзбекистонда шаҳар хўжалиги билан, Тошкент ва Самарқанднинг диққатга сазовор жойлари ҳамда янги қурилишлари билан танишадилар. (ЎзТАГ).

ҲОСИЛДОРЛИКНИ ОШИРАМИЗ

Бу йил совхозимиз меҳнат аҳли катта қийинчиликни бошидан кечирди. Эрта баҳорда экилган пахта кетма-кет ёққан ёмғир натижасида икки ва айрим майдонларда эса уч марта бузиб қайта экилди. Пахтакорларимиз табиий офатларни самарали меҳнатлари билан мардонавор енгдилар. Совхоз бўйича пахтадан мўл-кўл ҳосил етиштирилди.

«Оқ олтин»ни йиғиб-териб олиш ишлари зўр уюшқоқлик билан бошлангани учун улкан хирмонимиз кун сайин кўтарилиб борди.

Хўжалигимиз районда биринчилар қаторида йиллик планни бажарди.

Бўлимимиз заршунослари 1520 тонна ўрнига 1680 тоннадан зиёд «оқ олтин» топшириб, давлат планини ошириб адо этдилар.

Ҳосилдорликни 30 центнерга етказдик. Аҳдимизни бажардик. Биз бундай меҳнат ютуқларига техникадан унумли фойдаланиш туфайли эришдик. Пахта далаларимизда 19 та терим машинаси бетиним ишлади. Агрегатларни бошқарган комплекс-механизациялашган бригада бошлиқларидан Қудрат Сафаров билан Соянул Холиқов ғалаба рапортига имзо чекишимизни тезлаштиришга муносиб ҳиссаларини қўшдилар. Қ. Сафаров бошлиқ бригада аъзолари 75 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан ортиқ хирмон кўтаришди.

Қудрат Сафаровнинг ўзи машина бункеридан 300 тонна пахта бўшатди. Соянул Холиқов эса 200 тонна пахта терди.

Юбилей йили — ғалабалар йили бўлди. Биз беш йиллик планимизни муддатидан илгари тўрт йилда бажардик. Биз пахта ҳосилдорлигини йил сайин ошираверамиз. Бунинг учун барча имкониятлар мавжуд.

Биз ер ҳайдасанг куз ҳайда, деган нақлга амал қилиб, районда биринчи бўлиб ҳамма пахта майдонимизни шудгордан чиқариб қўйдик.

Номоз ХОЛИҚОВ,

Жиззах область, Дўстлик районидаги Ленин номли совхознинг 3-бўлим бошқарувчиси.

УЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ АМАЛДА

ЭНЕРГИЯ РЕСУРСЛАРИНИ ҲАМЖИҲАТ БЎЛИБ РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

Ёқилғи — энергетика баланси масаласи бўйича планли ишлаш соҳасида ҳамкорлик қилиш юзасидан Узаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши комитет бюроси доимий иш группасининг Тошкентда XVIII мажлиси очилди.

Мажлисда Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Куба, Монголия, Польша, Румыния, Совет Иттифоқи ва Чехословакиянинг вакиллари иштирок этмоқда. Улар Узбекистон пойтахтида ҳамкорликни янада ривожлантириш ва кучайтириш тўғрисидаги протоколни имзолашлари керак.

4 декабрь куни группанинг ялпи мажлиси бўлди. Узбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси Қ. А. Аҳмедов очган бу мажлисда СССР Госплани бўлимининг бошлиғи А. М. Некрасовнинг «Узаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши мамлакатлари ёқилғи-энергетика хўжалигини ривожлантириш прогнозлари» мавзусидаги доклади тингланди.

5 декабрь куни мажлис иштирокчиларидан бир группаси — қардош социалистик мамлакатлардан келган мутахассислар Бухорони бориб кўрдилар. Узаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши комитети бюроси доимий иш группаси XVIII мажлиси иштирокчиларининг Узбекистонда бўлиш программасида Тошкент ва Самарқанднинг диққатга сазовор жойлари билан танишиш, Тошкент ва Шириндаги иссиқлик электр станцияларига, Чорвоқ ГЭСи, «Ангренский» кўмир разрезига, Узбекистондаги ёқилғи ва энергетика саноатининг бошқа корхоналарига бориш кўзда тутилган.

(УзТАГ).

ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИДА СУВ КЎКАТЛАРИ

3 декабрь куни Тошкентда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида ўтказилаётган 11-илмий-координацион кенгаш очилди. Кенгашга «Ёруғликдан юксак коэффициент билан фойдаланган ҳолда сув кўкатлари етиштириш физиологиясини ўрганиш» мавзу қилиб олинган.

Иш программаси бир ҳафтага мўлжалланган. Совет Иттифоқи, Чехословакия, Венгрия, Германия Демократик Республикаси ва бошқа давлатларнинг микробиолог олимлари ушбу мавзу юзасидан ўтказилган тадқиқот натижалари тўғрисида ҳисобот берадилар. Улар сув кўкатлари фотосинтези ва физиологияси масалаларини, уларни етиштириш, биомассадан амалда фойдаланиш турли жиҳатларини муҳокама қиладилар. Делегациялар келаси йил биргалашиб қилинадиган иш режаларини тасдиқлаб оладилар, муҳим илмий ва халқ хўжалик проблемаси юзасидан ўтказилувчи тадқиқотлар самарадорлигини ошириш йўлидаги қарорларни қабул қиладилар.

Кенгаш қатнашчилари Ўзбекистон бўйлаб сафар қиладилар.

(ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ЧУҚУР ТАҲЛИЛ, АНИҚ РЕЖАЛАР

В. И. Ленин бошланғич партия ташкилотларини партиянинг асоси деб таърифлаб, уларнинг роли ва аҳамиятига, амалий фаолиятига юксак баҳо берган эди. КПСС XXIV съезди қарорларида бошланғич партия ташкилотларининг ишчанлик, жанговарлик қобилиятини янада ошириш вазифаси илгари сурилди.

Районимиздаги бошланғич ва цех партия ташкилотларининг ҳисобот ва сайлов йиғилишларида ташкилий-партиявий ва партиявий-сиёсий ишлар атрофлича чуқур таҳлил қилинди, коммунистларнинг асосий диққат эътибори КПСС XXIV съезди қароларини изчиллик билан амалга оширишга, бошланғич партия ташкилотлари ишини тинмай такомиллаштириб боришга қаратилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети II пленумининг «КПСС XXIV съезди қарорлари асосида бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори қандай бажарилаётганлигига, янги вазифалар ва етилган масалаларга алоҳида эътибор берилди.

Райондаги ваколат муддати тугаган 84 та бошланғич ва 200 та цех партия ташкилотларида ҳисобот ва сайлов йиғилишлари ўтказилди. Йиғилишларга олдиндан пухта тайёргарлик кўрилди. Ҳисобот ва сайлов йиғилишларини тайёрлаш ва ўтказишга бағишланган семинар, райкомнинг ташкилий бўлими иш планидаги тадбирлар, партия ташкилотлари секретарлари ва партбюро состави райкомда қараб чиқилганлиги йиғилишларни юксак савияда ўтказиш, бошланғич ва цех партия ташкилотларини сиёсий етук, ташкилотчи ва ташаббускор кадрлар билан мустаҳкамлаш имконини берди. Ҳисобот ва сайлов йиғилишларида район партия комитетининг бюро аъзолари, райком ҳамда ревизия комиссияси аъзолари, масъул партия ходимлари иштирок қилдилар.

Коммунистларнинг активлиги ошганлигидан далолат берувчи баъзи рақамлар айниқса характерлидир. Ҳисобот ва сайлов йиғилиши ўтказилган 84 та бошланғич партия ташкилоти ҳисобида турувчи 1168 коммунистдан 1143 коммунист йиғилишларда қатнашди. 52 та бошланғич ташкилотда йиғилишлар коммунистларнинг тўла иштирокида ўтди. 500 дан ортиқ коммунист музокараларда сўзга чиқиб, ўзларининг танқидий мулоҳазалари ва конкрет таклифларини ўртага қўйдилар. Цех партия ташкилотларида эса 1620 коммунистдан 1589 киши ҳисобот ва сайлов йиғилишларида, 135 киши музокараларда иштирок этди.

Ҳисобот ва сайлов йиғилишлари партия ташкилотлари ва барча коммунистлар ҳаётида муҳим сиёсий воқеа бўлиб, партия ҳужжатлари алмаштирилиши муносабати билан коммунистларнинг активлиги, авангардлиги янада ошганлигини кўрсатди. Музокараларда сўзга чиққан коммунистлар партия ташкилоти ва партбюро фаолиятидаги ибратли ишларни, яхши тажрибаларни қайд қилиш билан бирга, ташкилий-партиявий ва оммавий-сиёсий ишлардаги камчиликлар, келгуси вазифалар, ҳал қилиниши лозим бўлган ҳаётий муҳим масалалар тўғрисида кўпроқ тўхталдилар.

Гурлан пахта тозалаш заводи партия ташкилоти ҳисобот ва сайлов йиғилишида 70 коммунистнинг ҳаммаси қатнашди. Йиғилиш ишчанлик вазиятида, танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида ўтди. Сўзга чиққан ўндан ортиқ коммунист, шу жумладан етти ишчи ишлаб чиқаришга илғор технологияни жорий этиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, социалистик мусобақани тўғри ташкил қилиш масалалари ҳақида ўзларининг фойдали таклиф ва мулоҳазаларини билдирдилар. Коммунист ишчилардан П. Худоёров, А. Жапоқова ўртоқлар айтган таклифлар йиғилиш қарорида ўз аксини топди. Партия сафини ўстириш, қарор ва унинг ижросини таъминлаш, жамоат ташкилотларига партиявий раҳбарликни янада яхшилаш тўғрисида олға сурилган фикр ва мулоҳазалар ҳам диққатга сазовордир.

Янгибозор қурилиш-монтаж бошқармаси бошланғич партия ташкилоти ҳисобидаги 37 коммунист ҳисобот ва сайлов йиғилишида тўла қатнашиб, 11 киши сўзга чиқди. Қурилишни индустрлаштириш, объектларда иш суръатини тезлатиш ва сифатини яхшилаш, бинокорлик материалларини тежаб-тергаб сарфлаш тўғрисида участка бошлиғи Б. Тангриберганов, прораб Қ. Раҳимов, бульдозерчи С. Қозоқов, бетончи И. Қутлимуродов ўртоқлар конкрет таклифлар киритишди. Музокараларда коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлик ролини ҳамда уларда топширилган вазифага масъулият ҳиссини янада кучайтириш алоҳида таъкидланди. Механизмларни эҳтиёт қисмлар билан таъминлаш, уй-жойларни газлаштириш, маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш зарурлиги қайд қилинди.

Куйбишев номли колхоз далачилик бригадаларининг цех партия ташкилотлари ҳисобида турувчи 138 коммунистдан 136 киши йиғилишларда қатнашди ва 104 киши сўзга чиқди. Шулардан 60 киши оддий колхозчидир. «Коммунизм» колхозидаги 23 та цех партия ташкилотида ҳисобот ва сайлов йиғилишлари коммунистларнинг тўла иштирокида ўтди. КПСС аъзолари қишлоқ хўжалиги тараққиётининг ҳозирги босқичидаги энг муҳим масалалар, пахтачиликнинг истиқболи, комплекс механизация ва прогрессив усулларни кенг жорий этиш, чорвачиликни ривожлантириш резервлари, қишлоқ маданиятини ривожлантириш тўғрисида фикр юритдилар. Принципиаллик, камчиликларга муросасизлик, партиявий бурчга садоқат, масъулият руҳи нотиқларнинг сўзларида яққол сезилиб турди. Ҳисобот ва сайлов йиғилишларида партия ҳужжатларини алмаштириш якунланаётгани муносабати билан ҳужжат алмаштиришга тайёргарлик ва алмаштириш даврида партия ташкилотларининг жанговарлигини, коммунистларнинг активлиги, ташаббускорлигини янада ошириш учун амалга оширилган тадбирлар атрофлича таҳлил қилинди.

Янгидан сайланган бошланғич партия ташкилотлари секретарлари, 116 кишидан иборат партбюро состави зарур даражада умумий ва сиёсий билимга, ишлаб чиқариш тажрибасига эга бўлган ишчан ва ташаббускор коммунистлардир. Цех партия ташкилотлари секретарларидан 133 киши колхозчилар, механизаторлар ва ишчилар орасидан етишиб чиққан.

Бошланғич партия ташкилотларининг ишлаб чиқаришга партиявий раҳбарликни тинмай такомиллаштираётгани, улар олиб бораётган сиёсий ва ташкилотчилик ишларининг самараси хўжалик йили якунларида яққол кўриниб турибди. Район пахтакорлари юбилей йилида давлатга 68 минг тонна пахта сотиб ҳосилдорликни гектар бошига 39 центнердан оширдилар. Шунингдек гўшт, пилла, тухум, қоракўл тери, полиз маҳсулотлари топшириш планлари ҳам ошириб бажарилди. Хўжалик йили барча соҳалар бўйича муваффақиятли якунланмоқда.

Район [illegible]

С. МАДАМИНОВ,
Гурлан район партия комитети ташкилий бўлимининг мудири.

ХАЛҚАРО ПАРВОЗГА ТАЙЁРГАРЛИК

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИДАН РЕПОРТАЖ

«Бўрон», мен — «Гагарин», алоқа боғланг!

Москва областидаги космик учишни бошқариш марказининг кенг биносига киргач, эшитган дастлабки сўзларимиз шу бўлди.

Шу вақтда Атлантика устида бўлган «Союз-16» кемаси билан «Космонавт Юрий Гагарин» илмий-тадқиқот кемаси алоқа боғлаб турарди. Жуда катта ёрқин картада ҳозир кема ҳаракат қилаётган орбитанинг қора чизиқлари кўринади. Ёрқин кўк хол кеманинг планета устидан учишини аниқ кўрсатиб туради. Ердан туриб экипаж билан сўзлашув атиги 6 минут давом қилади. Шунинг учун кема ичига берилаётган саволлар учишнинг энг муҳим масъулиятли пайтларига тааллуқлидир.

— Босим қандай туширилганлиги тўғрисида хабар беринг, — дейди навбатчи оператор.

— Ҳаммаси программага мувофиқ бормоқда, — деб жавоб қилади Филипченко. Босим 540 миллиметрга қадар туширилди. Кеманинг герметиклиги нормада.

«Союз-16» кемаси кабинасидаги босимни тушириш — келгусида Совет ва Америка кемаларининг биргалашиб учишига атайлаб ҳисоб қилинган бир қанча такомиллаштирилган системалар ва қурилмаларни синаш программаси бандларидан биридир. Шундай қилиб, экипаж орбитада ишлаётиб дастлабки айланишидаёқ «Союз» — «Аполлон» учрашуви олдидан бош репетициядан иборат ўзининг асосий вазифасини бажаришга киришди.

Медиклар ҳузурига бориб, кема салонларида «иқлим» ўзгариши муносабати билан космонавтларда бирон нохуш сезги пайдо бўлмадимикин, деб қизиқамиз. Биринчидан, буларнинг ҳаммаси ерда синаб кўрилди, дейди медицина назорати группасининг раҳбари А. Д. Егоров, иккинчидан кемада босим пасайиши билан бир пайтда кислород миқдори кўпаяди. Шундай қилиб, космонавтлар ҳеч қандай ноқулайлик сезмайдилар.

«Космонавтлар учаётганида ўзларини қандай сезяптилар?» деган саволга уларнинг ўз сўзлари билан жавоб қайтарган яхшироқ. Иккинчи куннинг биринчи сеанси ҳам мана шу саволлардан бошланди. Учиш раҳбари икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони А. С. Елисеев нима учун экипаж «кам ухлаганлиги», нима учун бунчалик эрта алоқа боғлаганликлари билан қизиқди.

— Барвақт турганлигимизнинг боиси шуки, уйқуга тўйдик, —деб жавоб қайтарди борт инженери Николай Рукавишников.

Иккинчи кун учиш программасида бир қанча техникавий, биологик экспериментлар бор. Космонавтлар муҳим синаш операцияларидан бирини икки марта ўтказдилар. Борт журналда шу операция бундай деб ёзилган: «Аполлон» кемасини старт командасига ўтказиш эксперименти». Бу нарса Америка кемасига старт бериш командаси орбитадан айтилажагини билдирмайди, албатта. Гап бошқа ёқда. «Союз» старт олганидан сўнг орадан роппа-роса 7 ярим соат ўтгач, Американинг старт майдони устидан учиб ўтиши ва биргалашиб учишга максимал даражада яқинлашган орбитага чиқиши лозим. Анатолий Филипченко билан Николай Рукавишников бугун кемамизни «Аполлон»нинг бўлғуси стартига тайёрлигини шу тахлитда машқ қилдилар.

Бу вазифа мураккаб бўлса-да, космонавтлар бошқариш марказининг мутахассислари ва ердаги ҳамма комплекслар билан бирга уни муваффақиятли ҳал этяптилар. Бу вазифанинг пировард охири кема учинчи кун учаётганида баландлиги 250 километрга борадиган доиравий орбитага эга бўлиши керак. Совет ва Америка кемалари «қўл қисишадиган» «монтаж орбитаси» шу.

Икки қисмга бўлинган катта ёруғ таблода рақамлар бир-бирини қувлашгандек алмашиниб туради. Шу панораманинг сўл қисмида — «Союз-16» парвозининг бугунги параметрларини кўрамиз. Таблонинг ўнг қисми ҳали тўлдирилмаган. «Аполлон» — «Старт вақти», «айланиш №...» деган ёзувларгина чақнаб турибди.

Орадан ярим йил ўтгач, Совет — Америка эксперименти бошланганида, аниқроқ қилиб айтсак, 1975 йилнинг 19 июлида «Союз» кемаси 52 марта айланиб чиққач, шу панораманинг ўнг қисми ҳам чақнайди. Жаҳонда биринчи халқаро космик парвоз муваффақиятли ўтиши учун бугунги кунда орбитада «Союз-16»нинг самовий экипажи меҳнат қилмоқда.

Н. ЖЕЛЕЗНОВ.
ТАСС мухбири.

ПАРМАЛОВЧИЛАР ҒАЙРАТИ

ЖАРҚЎРҒОН. Қўштор янги нефть майдонида яна битта нефть қудуғи фойдаланишга топширилди. Бу «Жарқўрғоннефть» газ нефть қазиб чиқариш бошқармасидаги энг янги участкадир. Бу ерда ўнта қудуқ ишлаб турибди. Бу қудуқлар Сурхон водийсида қазиб олинаётган ҳамма нефтнинг бешдан бир қисмини бермоқда. Қўштор нефть конининг пармаловчилари йил охирига қадар тағин бир қудуқни ишга туширишни мўлжаллаб турибдилар.

(ЎзТАГ).

Чирчиқ трансформатор заводи республикамизнинг йирик корхоналаридан бири ҳисобланади. Заводнинг аҳил коллективи белгиловчи йил топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун ўзаро мусобақани янада қизитиб меҳнат қилмоқдалар. Суратларда: тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашаётган илғорлардан Т. Ҳолиқулов ва Н. Нурумбековалар.

И. Глауберзон фотолари.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯЛПИ ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

ТОКИО. (ТАСС мухбири). «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотининг лауреати профессор Каору Ясуи ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: мен КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Владивосток районида АҚШ Президенти Ж. Форд билан учрашувини зўр қизиқиш билан кузатиб турдим ва бу музокараларни ғоят муҳим музокаралар деб ҳисоблайман. Бу учрашув натижалари Совет Иттифоқи билан АҚШ кескинликни юмшатиш йўлини давом эттиришга қатъий қарор қилганлиги ва интилаётганлигидан далолат беради.

Владивостокдаги учрашув чоғида томонлар стратегик қурол-яроғларни қисқартириш проблемасини ҳал қилиш йўлида олға томон муҳим қадам қўйганликлари, деб таъкидлади К. Ясуи, мени айниқса қувонтирмоқда. Мен ер юзидаги барча тинчликсевар кишилар планетамизда тинчликни сақлашга қаратилган куч-ғайрат сарфлаётганлиги учун КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневга миннатдорчилик билдирадилар, деб ўйлайман.

Совет Иттифоқи КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан Тинчлик программасини изчиллик билан амалга оширмоқда, дейди К. Ясуи. КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Улан-Баторда сўзлаган нутқи бунинг яққол далилидир. Л. И. Брежневнинг Совет-Хитой муносабатлари масаласи хусусидаги аниқ-равшан позицияси менда айниқса зўр таассурот қолдирди. Совет Иттифоқи ана шу муносабатларни нормаллаштириш йўлида изчиллик билан куч-ғайрат сарфлаганлиги ва сарфлаётганлиги менга кўпдан бери маълум. Шу билан бирга Хитой томони дастлабки шарт тариқасида территориал ва бошқа шу каби проблемаларни ўртага қўяётганлиги ана шундай нормаллаштириш йўлида ғов бўлаётганлиги ҳам менга тамомила равшандир.

Европада хавфсизликни таъминлаш проблемаси билан бир қаторда, деб сўзини давом эттирди К. Ясуи, Осиёда хавфсизликни таъминлаш хусусидаги масала ҳам ғоят муҳимдир. Осиёда ҳам коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш зарурлиги ва имконияти етилиб қолди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Улан-Баторда сўзлаган нутқида Осиёда хавфсизликни таъминлаш йўлида коллектив куч-ғайрат сарфлаш зарурлигини яна бир бор зўр куч билан таъкидлаб ўтди. Мен бу даъватни табриклайман.

М. ДЕМЧЕНКО.

ДЎСТЛИК НИШОНАСИ

ИСЛОМОБОД, 5 декабрь. (ТАСС). Покистон президенти Фазал Чаудри Илоҳий совет фильмлари фестивали муносабати билан бу ерга келган совет кино санъати арбоблари делегациясини қабул қилди.

Президент Покистон — Совет маданий алоқалари ривожланаётганлигидан мамнун эканлигини айтди.

Бош министр ёрдамчиси Юсуф Бач совет фильмлари фестивалида сўзга чиқиб, Покистон кинематографчиларини кинематографияни давлат йўли билан ташкил этиш тажрибасини совет кино усталаридан ўрганишга чақирди. Совет кино санъати, ўзининг прогрессив социал йўналишлари билан ўрнак олиш учун муносиб намунадир, деди у. Фестиваль Совет ва Покистон халқлари ўртасида дўстлик мустаҳкамланаётганлигини кўрсатувчи яна бир далилдир, деди Юсуф Бач.

ИРЛАНДИЯНИНГ ЯНГИ ПРЕЗИДЕНТИ

ДУБЛИН, (ТАСС). Бу ерда расмий равишда эълон қилинишича, К. о' Доли Ирландиянинг янги президенти бўлди. Унинг номзоди оппозицион Фианна файл партияси томонидан кўрсатилган эди ва ҳукумат коалициясига кирган Фине Гал ҳамда лейбористлар партиялари томонидан қўллаб-қувватланди.

К. о' Доли ягона номзод бўлганлиги туфайли президент сайлови ўтказилмасдан президент деб эълон қилинди.

19 декабрда Ирландиянинг янги президенти қасамёд қилади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ СОФИЯ. Бургас кемасозлари Совет Иттифоқига кемаларни жорий ремонт қилиш учун мўлжалланган сузувчи устахона жўнатдилар. Бу Бургасдаги Иван Бояжиев номли кемасозлик заводида СССРнинг денгиз ва дарё флоти эҳтиёжлари учун қурилган 15-устахонадир.

◆ БУДАПЕШТ. Венгриядаги «Тисса» пойафзал фабрикасининг конвейерларидан бу йил ўн миллионинчи жуфт пойафзал тушди. «Тисса» фабрикасининг ишчилари бу йил СССР ва бошқа социалистик мамлакатларга 1 миллион 750 минг жуфт пойафзал етказиб беришади.

◆ БЕЛГРАД. Югославияда шу йилнинг дастлабки ўн ойи ичида 1973 йилнинг худди шу давридагига нисбатан маҳсулот ишлаб чиқариш қиймати 42 процент кўпайди. Юк ва пассажир ташиш ҳажми, қурилиш ишлари миқёси ошди.

◆ АФИНА. Греция бош министри К. Караманлис Кипр масаласи юзасидан икки кун мобайнида олиб борилган Греция — Кипр музокараларининг натижаларидан мамнун эканлигини изҳор қилди. Кипр президенти архиепископ Макариос ҳам музокараларнинг якунларидан мамнун эканлигини изҳор қилди.

◆ КАРАКАС. Ҳукмрон демократик ҳаракат партиясининг олий органи — миллий раҳбарлик комитети Венесуэла ҳукуматига мурожаат қилиб, Куба Республикаси билан дипломатия муносабатларини қайта тиклашга даъват этди.

◆ НЬЮ-ЙОРК. Американинг «Норвест эйрлайнс» авиакомпаниясига қарашли «БОИНГ-727» реактив пассажир самолёти Нью-Йоркдан 45 миля шимолроқда ерга қулаб тушди. Самолёт бортида пассажирлар йўқ эди. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлди.

Бу сўнгги уч кун ичида «БОИНГ-727» реактив самолётининг иккинчи ҳалокатидир. Якшанба куни Американинг «Транс уорлд эйрлайнс» авиатранспорт компаниясига қарашли «БОИНГ-727» реактив самолёти қулаб тушганди. Ҳалокат Жон Фостер Даллес номли халқаро аэропортдан тахминан 40 километр ғарбишимолда юз берди. Самолёт бортидаги 86 пассажир ва экипажнинг 7 аъзоси ҳалок бўлди.

(ТАСС).

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

МЕҲНАТКАШЛАР КУЛФАТИ

Капиталистик мамлакатларда инфляциянинг доимий ўсиб бораётганлиги туфайли меҳнаткашларнинг аҳволи тобора ёмонлашиб бормоқда. Саноат корхоналари ва қурилишларда меҳнат аҳлини оммавий равишда ишдан бўшатиш кун сайин ортиб бормоқда. Айни вақтда монополиялар кўпроқ фойда олиш учун интилиб, меҳнаткашларни оғир эксплуатация қилмоқдалар.

Америка Қўшма Штатларидаги «Женерал моторс корпорейшн» концерни кейинги вақтда яна 24 минг ишчини бўшатишга қарор қилди. Натижада бир неча минг автомобилсоз ишсиз бўлиб қолишга мажбур бўлди. «Женерал моторс корпорейшн», «Форд мотор компани» ва «Крайслер» автомобилсозлик гигантларида ҳозир ишлаб турган ишчиларнинг 11,3 процентигина зарур иш билан таъминланган. Демак, ана шу учта концерн томонидан бўшатилган ишчиларнинг сони тез орада 150 минг кишини ташкил этади. Яъни бу корхоналарда ишлаб турган ишчи кучининг 20 проценти ишсиз қолади.

Дублиндан берилган хабарга қараганда, Ирландияда ишсизлик кейинги ўн беш йил ичида энг юксак даражага чиққан. Марказий статистика бюросининг берган хабарига қараганда, фақат ноябрнинг ўзида мамлакатда 60 минг 376 ишсиз борлиги рўйхатга олинган. Бу эса ўтган йилнинг ноябри охиридаги даражадан 16370 кишига кўпдир.

«Айрим таймон» газетаси ишсизлик суръатининг ортиб боришига асосланиб, йилнинг охирига бориб уларнинг сони 90 минг кишига етиб боришини тахмин қилмоқда.

Жакартадан берилган хабарга кўра, Умуминдонезия касаба союз раҳбарлиги ўрмон саноатининг ишчиларидан бир қанчасини қонунсиз равишда ишдан бўшатишни тўхтатишни ва дарҳол уларни ишга қайтариб олишни маъмуриятдан талаб қилган.

Кейинги пайтларда Германия Федератив Республикасида, Данияда ва бошқа қатор мамлакатларда ишсизлар сони юксак даражага кўтарилганлиги тўғрисида хабарлар эълон қилинмоқда. Бу эса меҳнаткаш омманинг турмуши тобора ёмонлашиб бораётганлигини кўрсатувчи аянчли фактлардир. Бунинг устига қатор капиталистик мамлакатларда нарх-навонинг кўтарилиши ҳам меҳнаткашлар бошига оғир кулфат бўлиб тушмоқда.

МУЗИКА САНЪАТИНИНГ ЮКСАЛИШИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПОЗИТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИЕСИ ПЛЕНУМИДАН

М. Бурхоновнинг виолончель ва фортепианога жўр бўлиб айтиш учун ёзилган «Агар сен келсанг» романси ва М. Ашрафийнинг «Севги ва қилич» балети, М. Левиевнинг «Омонали ва Замонали» музикали комедияси ҳамда Д. Саидаминованинг токкаттинаси, А. Берлиннинг «Биз — совет халқи» қўшиғи ва Ф. Назаровнинг болалар учун ёзилган «Болалар боғчада ўйнайди» кантатаси, М. Юсуповнинг Туямўйин гидроузели қурувчиларига бағишланган вокал сюитаси Тошкент консерваториясининг битирувчиси У. Мусаевнинг «Мангулик» операси.

Булар — республика Композиторлар союзи правлениесининг Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 50 йиллигига бағишланган юбилей пленуми программасига киритилган Ўзбекистон музика маданияти барча ранг-баранг шакллари ва жанрларини намоён этувчи асарларининг бир қисмигина, холос. Юбилей пленуми 28 ноябрдан 4 декабргача иш олиб борди.

Ўзбек совет музикаси ярим аср мобайнида халқ қўшиқларидан операгача, рақс куйларидан балетгача, ашуладан вокаль-симфоник полотногача бўлган йўлни босиб ўтди. Ўзбекистон Композиторлар союзи правлениесининг раиси А. Х. Жабборов ўз докладида ана шуларни якунлаб берди, докладчи ҳамда музокарада сўзга чиққан кишилар ижоддаги ҳал этилмаган вазифалар тўғрисида, ижрочилик маданияти ва уни пропаганда қилиш ҳақида ҳам гапирдилар.

Пленум ишида Москва, Ленинград, қардош республикаларнинг композиторлари ва музикашунослари иштирок этдилар. (ЎзТАГ)

ЯРИМ АСР СОЛНОМАСИ

«Экономика и жизнь» журналининг Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин юбилейига бағишланган янги сони. Журналнинг алвонранг муқовасидаги Ўзбекистон ССР давлат герби ёнида зарҳал билан битилган «50 йил» сўзи порлаб турибди. Республикамиз тасвирининг СССР давлат герби фонида берилиши рамзий маънога эга. Ўзбекистон СССР халқларининг бахтли оиласида шонли эллик йилни босиб ўтди.

Журналнинг биринчи саҳифасида доҳиймиз В. И. Ленин сиймосига кўзингиз тушади. У Мирзачўл харитаси олдида «оқ олтин» водийсининг порлоқ истиқболини ўйлаяпти. Дарҳақиқат, доҳий башорати рўёбга чиқди, қақраб ётган чўллар гулистонга айланди.

Кўпмиллатли қардош республикаларнинг ягона оиласида тенглар орасида тенг бўлган Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси олтин юбилейини нишонлади.

«Қардош халқларнинг ягона оиласида 50 йил» редакцион мақоласида Совет Ўзбекистони босиб ўтган шонли йўл ҳақида фикр юритилади. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли эллик йиллигини бутун совет халқи қардош халқларнинг бузилмас дўстлиги ва монолит бирлигининг ёрқин намойиши сифатида, партиямиз ленинча миллий сиёсатининг буюк тантанаси сифатида байрам қилди.

Ўзбекистон ССР Госплани раиси Қ. Аҳмедовнинг «Интернационал бурчимиз» сарлавҳали мақоласи Ўзбекистон халқ хўжалигининг равнақига бағишланган. 1860 йилдан бошлаб революцияга қадар ҳозирги Ўзбекистон территориясида 6 миллион тонна пахта етиштирилган эди. Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ташкил этилганидан кейинги 50 йил ичида дала меҳнаткашлари давлатга 100 миллион тоннадан зиёд «оқ олтин» топширдилар. Мақолада республика халқ хўжалиги эришган ютуқлар чуқур таҳлил қилинади, фан ва маданиятимизнинг 50 йил ичида мисли кўрилмаган даражада юксалганлиги қайд этилади.

Ер ва сув... Улуғ Октябрь социалистик революциясига қадар ўзбек деҳқонининг бирдан-бир орзуси ер ва сувга эга бўлиш эди. Октябрь тонгидан кейин деҳқонларнинг бу асрий орзуси ушалди. У ерга, сувга эга бўлди. Совет ҳокимиятининг дастлабки қонунларидан бири «Ер тўғрисида декрет» эълон қилинганидан кейин мазлум халқлар ҳаётида, жумладан ўзбек деҳқонлари ҳаётида ҳам янги давр бошланди. Ленинча «Сулҳ тўғрисида декрет», «Россия халқлари ҳуқуқлари Декларацияси» эрк учун интилган халқларга нажот бахш этди. Асрлар бўйи эзилиб, озодлик, тенглик ва қардошликни орзу қилган меҳнаткашлар Октябрь байроғи остида Ленин номини дилларига жо қилиб, Совет ҳокимияти ҳимоясига отландилар. Ленин бошлиқ большевиклар партиясининг ана шу янги ҳаёт учун олиб борган кураши «Ярим аср солномаси» рубрикаси остида берилган «Ленин номини дилга жо қилиб, Улуғ Октябрь байроғи остида» мақоласида акс эттирилади. Ўзбекистон қишлоқларида янги ҳаёт қуриш, хўжаликни социалистик негизда қайта тиклаш, колхозлар тузиш учун кураш йиллари солномаси коллективлаштириш ҳаракати ветеранлари М. Алимов, С. Бочкарев, Г. Исломовларнинг ҳикоялари билан тўлдирилади.

Шуниси характерлики, Ўзбекистоннинг 50 йил ичида босиб ўтган шонли йўли ҳақида ҳикоя қилувчи ҳар бир материалга ранг-баранг диаграммалар, фотосуратлар чуқур мазмун бағишлаган.

Журналдан республика пойтахти — Тошкент, унинг бугуни ва келажаги, қадимий ва навқирон Самарқанд, харитада янги пайдо бўлган Ангрен, Бекобод, Чирчиқ, Олмалиқ, Газли, Навоий, Зарафшон шаҳарлари, республиканинг биринчи президенти Йўлдош Охунбобоев, замонамиз қаҳрамонлари, фанимиз жонкуярлари, чўлқуварлар ҳақидаги қизиқарли мақола, корреспонденция ва лавҳалар ҳам ўрин олган.

...Ўзбекистон Коммунистик партия раҳбарлигида 50 йил ичида чинакам шонли йўлни босиб ўтди. Қолоқ ва четка ўлкадан саноати ривожланган, қишлоқ хўжалиги гуркираб ўсган, халқи фаровон турмуш кечираётган, ўзи эса гуллаб яшнаётган республикага айланди. У бугунги кунда жаҳоннинг 70 мамлакатига, шу жумладан АҚШ, ГФР, Япония, Франция, Англия, Швеция сингари ривожланган капиталистик мамлакатларга ҳам ўз маҳсулотларини экспорт қилмоқда.

«Экономика и жизнь» журналининг олтин юбилейга бағишлаб чиқарилган сонини, таъбир жоиз бўлса «Ярим аср солномаси» деб аташ мумкин.

Директива иншоотлари йўқламаси

ТУЯМЎЙИН ШИЖОАТКОРЛАРИ

ГИДРОУЗЕЛ БУНЁДКОРЛАРИ СУРЪАТ ОТИГА ҚАМЧИ БОСМОҚДАЛАР

Туямўйинда ҳаёт қайноқ. Бу ерда гидроузел бунёд қилиш, Амударёни жиловлаш, қудратли ГЭС ва улкан сув омбори қуриш режалари рўёбга чиқмоқда. КПСС XXIV съезди Директиваларида кўзда тутилган бу йирик иншоот — тўққизинчи беш йилликнинг зарбдор объектларидан бири.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Туямўйин гидроузели қурилишини тезлаштириш юзасидан қабул қилган қарори зарбдор иншоот бунёдкорларининг куч-ғайратини ошириб юборди. Қурувчиларнинг фикри-зикри, диққат-эътибори қарорда белгиланган вазифаларни изчиллик билан амалга оширишга қаратилган.

Гидроузелнинг асосий иншоотида бугунгача 6 миллион куб метр ҳажмда тупроқ ишлари бажарилиб, котлованни қазиш ниҳоясига етказилди. Қурилишда ҳозиргача 56,6 миллион сўм ўзлаштирилди. 60 минг квадрат метр ҳажмда турар-жойлар тикланди, мактаблар, ошхоналар, поликлиника, касалхона, кинотеатр ва магазинлар қурилиб фойдаланишга топширилди. Лекин, бетон ётқизиш юзасидан белгиланган топшириқлар ўтган ойларда бажарилмади. 1971—1974 йиллар мобайнида қурилишда белгиланган топшириқ 81 процент бажарилди. Мўлжалдагидан 12,4 миллион сўм кам маблағ ўзлаштирилди. Қурилиш-монтаж ишларида эса белгиланганидан 11,1 миллион сўм кам иш бажарилди. Бетон ётқизиш бўйича берилган топшириқ 22,5 процент бажарилди. Шу кунларда қурилишда ҳаммаси бўлиб 2239 киши ишлаяпти, холос. Эндиликда бу соҳадаги қолоқликни тугатиш тадбирлари кўриб чиқилди. Бетон заводини тўла қувват билан ишлатиш, бетончиларнинг иш унумдорлигини ошириш, техникадан ва транспортдан самарали фойдаланиш, ишни икки сменада ташкил этиш туфайли гидроиншоот котлованида бетон ишлари суръати бирмунча жадаллашди. Ишлаб чиқариш комплексида иш ҳар қачонгидан жонланди.

«Туямуюнгидрострой»га қарашли 1-қурилиш-монтаж бошқармаси котлованга бетон ётқизишда анча дуруст кўрсаткичларга эришяпти. Василий Великанов, Виталий Антонов бошлиқ участкаларнинг бетончилари кунлик топшириқларни ортиғи билан бажараётирлар. А. Соловьёв, Ў. Раҳмонов, К. Цой, А. Казачок, Т. Ермакова каби пешқадамлар юбилей йили топшириқларини аллақачон уддалаб қўйишди. А. Қаландаров бошлиқ бригада кунлик бетон ётқизиш кўрсаткичини 300-320 куб метрдан ҳозир 380-400 куб метрга етказди. Роберт Судман раҳбар бўлган изоляциячилар бригадасининг Анатолий Иванов бошлиқ звеноси бунёдкорлари 400 метрлик уч блокнинг иккитасини бетон ётқизишга ўн беш кун ичида тайёрлаб беришди. Бу — бутун бригаданинг нормасидир.

Қурилиш участкаларида социалистик мусобақа кун сайин қулоч ёймоқда, беш йилликнинг белгиловчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун кураш авж олмоқда. 3-қурилиш-монтаж бошқармасининг экскаватор машинисти, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Искандар Оллоёров, 2-қурилиш-монтаж бошқармаси мастери А. Зикова, илғор бетончилардан А. Отамуродов, М. Маткаримов каби беш йиллик пешқадамлари, Ў. Отажонов, М. Ражабов, Р. Жумабоев сингари кўплаб ишчилар 1975 йил ҳисобига иш бажармоқдалар. О. Ниёзов бригадаси белгиланган топшириқларни мунтазам ошириб бажариш билан мусобақада илғорлик қилмоқда.

Республика партия-ҳукуматининг қарорига мувофиқ, Туямўйин гидроузели қурилиши бўйича бош пудратчилик вазифаси Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги зиммасига юкланганидан кейин қурилишга раҳбарлик ва амалий ёрдамни яхшилашга қаратилган бир қатор тадбирлар амалга оширилди. Министрликдан келган мутахассислар бу ердаги ишларнинг аҳволини чуқур таҳлил қилишди, қувватлардан ва резервлардан фойдаланиш, объектларни қурилиш материаллари билан таъминлаш ишлари яхшиланди. Социалистик мусобақа, кимнинг қандай ишлаётганлигини аниқ ҳисоб-китоб қилиб бориш, унумли ва самарали ишлаш учун тегишли шарт-шароитлар яратиш тадбирлари кенг йўлга қўйилди.

Шу кеча-кундузда гидроузел қурилишида суръатни янада тезлаштириш режалари қатъият билан амалга оширилмоқда. Етилган ва кечиктириб бўлмайдиган масалалар, муаммолар ҳал этиляпти. Бетон ётқизиш ҳажмини ҳар ойда 20 минг куб метрга етказиш, цемент омбори, саноат базаси қозонхонаси, компрессор иншооти каби объектларни шу йил фойдаланишга топшириш кўзда тутилган. Саноат базаси қозонхонасигача бўлган темир йўл тармоғи қурилиши қизғин давом этяпти. Чунки бош подстанциядан энергопоездгача электр узатиш линиясини ишга тушириш муддати қанча тезлаштирилса, қурилишни электр энергия билан таъминлаш масаласи шунча тез ҳал бўлади.

Қиш келиб қолди. Аммо, коммунал-маиший хизмат кўрсатиш тармоқлари мавсумга тўла тахт этилмаган. Қурувчилар поселкасини ва саноат базасини табиий газ билан таъминлаш ҳануз пайсалга солинмоқда. «Союзузбекгаз» тресги ва Ўрта Осиё магистрал газ қувури бошқармаси бу муҳим ишни тезлаштириши зарур. Шунингдек, бетон ётқизиш ишларини кечиктирмаслик учун изоляциялаш ишлари муддатини ҳам янада қисқартиришга ҳаракат қилиниши лозим.

Гидроузел қурилишида малакали бинокор кадрларга талаб катта. Зарбдор иншоот оловқалб ёшларни кутмоқда.

Ф. ЗОҲИДОВ,
Н. САЪДУЛЛАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

МУҲИМ ДАВЛАТ ИШИ

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Илмий ва илмий-педагогик кадрларни аттестациядан ўтказишни янада такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори ва бу қарорда СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ҳузуридаги олий аттестация комиссиясини СССР Министрлар Советн ҳузуридаги олий аттестация комиссиясига айлантириш кўзда тутилганлиги мамлакатнинг илмий жамоатчилиги томонидан зўр мамнуният билан кутиб олинди. ТАСС мухбири СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Министрлар Совети фан ва техника Давлат комитетининг раиси академик В. А. КИРИЛЛИНга учраб, шу муҳим ислоҳот хусусида бир неча саволлар берди.

— Олий малакали илмий ва илмий-педагогик кадрларни вояга етказиш учун олий аттестация комиссияси ўзгартирилишининг қандай аҳамияти бор!

— Ҳозирги вақтда илмий кадрларни аттестациядан ўтказиш давлатнинг муҳим иши бўлиб қолди. Кейинги вақтда аттестация кенг кўлам касб этганлигининг ўзи ҳам буни кўрсатиб турибди. Ҳар йили 30000 га яқин фан кандидати ва тахминан 3000 фан доктори диссертация ёқламоқда. Бу ижобий ҳодисадир. У илм-фан ўсаётганлигидан, ишлаб чиқаришнинг техникавий даражасини ошириш борасидаги катта имкониятлардан дарак беради. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев айтганидек, фан ва техника тараққиёти — коммунизм моддий-техника базасини вужудга келтиришнинг бош омилидир. Илм-фанни янада ривожлантириш кўп жиҳатдан ёш совет олимларини тайёрлаш сифатига боғлиқ албатта. Улар ўз малакаси жиҳатидан фан-техника революциясининг, коммунистик қурилишнинг ҳозирги вазифалари даражасида бўлишлари керак.

Кадрларни аттестациядан ўтказиш масаласи катта аҳамият касб этаётганлигининг боиси ҳам шу. Олий аттестация комиссиясининг раҳбарлари бу ишни шу пайтгача бўлганидек бошқа вазифалар билан параллел равишда бажармай балки, бутун куч-ғайратларини аттестация комиссиясида ишлашга сарфлайдиган бўлишлари назарда тутилади. КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг қарори мамлакатимизда илмий ва илмий-педагогик кадрларни аттестациядан ўтказиш бутун системасининг ишини яхшилаш учун дуруст замин яратади. Қилинадиган ишлар эса жуда катта. Илмий ходимлар ҳозир кўпгина ташкилотларда: олий мактабда, СССР Фанлар академиясида, иттифоқдош республикаларнинг фанлар академияларида, министрликлар ва идораларнинг илмий-тадқиқот институтларида тайёрланаётганлигини ҳисобга олинса бу нарса айниқса равшан бўлади. Илмий ва илмий педагогик кадрларни аттестациядан ўтказиш тармоқлараро умумдавлат тусини олган.

— Фан ва техниканинг вазифалари кучайиб бораётганлиги муносабати билан диссертацияга нисбатан қўйиладиган талаблар нималардан иборат!

— Бу талаблар ҳамиша юксак бўлиб келди ва йил сайин юксалавериши табиий. Диссертацияларга нисбатан — олимнинг ҳар қандай ишига—назарий тадқиқотга ёки ҳозирги ишлаб чиқариш учун зарур бўлган меҳнатга нисбатан битта мезон қўлланилади. Диссертация фан, техника, практикада из қолдирмоғи лозим. Сир эмаски, жуда кўп мароқли ва муҳим тадқиқотлар орасида диссертация ёқловчининг илмий таржимаи ҳолида бир саҳифагина бўлиб қолаётган диссертациялар ҳам ҳамон учраб турибди. Олий аттестация комиссиясининг янги имкониятлари ҳар бир ишни янада масъулият билан чуқур анализ қилишга кўмаклашмоғи лозим.

— Олий аттестация комиссиясининг фаолиятига кенг илмий жамоатчиликни жалб қилиш тўғрисидаги қарорда кўзда тутилган тадбир қандай амалга оширилади!

— Олий аттестация комиссияси энг малакали олимлар ва мутахассисларнинг кенг доирасини жалб қилмай туриб ишлай олмайди. Олий аттестация комиссиясининг ходимлари нақадар яхши мутахассислар бўлмасинлар, улар фан ва техниканинг диссертацияда танлаб олинган ҳамма соҳаларида зўр билимдон бўла олмайдилар. Олий аттестация комиссияси олий ўқув юртлари ва илмий-тадқиқот институтларининг илмий даража бериш соҳасидаги асосий иш билан шуғулланувчи илмий кенгашлари иши билан кўпроқ қизиқишлари лозим. Ҳозирги бош вазифаларнинг бири — илмий кенгашнинг иш савиясини ошириш, уларнинг талабчанлиги ва масъулиятини кучайтиришдан иборат.

Олий аттестация комиссияси илмий кенгашларнинг ишини контроллик қилиши, уларнинг ишини яхшилаш учун тегишли тавсиялар ва қарорлар чиқариши лозим.

Деҳқон бўлсанг шудгор қил!

Республика областларида 1975 йил ҳосили учун шудгорнинг бориши тўғрисида шу йил 5 декабрга бўлган маълумот

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — шудгор қилинган майдон (минг гектар ҳисобида), учинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида

ХОРАЗМ	15,1	151,0
АНДИЖОН	193,8	110,7
Тошкент	217,7	99,9
Сирдарё	153.9	94,4
Жиззах	133,3	91,9
Самарқанд	190.4	82,8
Наманган	109,8	79,0
ҚҚ АССР	40,2	71,8
Бухоро	115.5	62,1
Фарғона	80,9	57,0
Қашқадарё	91,9	56,0
Сурхондарё	53,4	35,8
Республика бўйича:	1395,9	78,6

Тошкент областидаги Ҳамид Олимжон номли колхоз (Оққўрғон райони) пахтакорлари бу йил ҳар гектардан 30 центнердан «оқ олтин» етиштириб катта муваффақиятга эришдилар. Шу кунларда бу хўжаликда келгуси йил ҳосилига пухта замин тайёрланмоқда, далалар шудгор қилинмоқда. Суратда: колхознинг бош агрономи С. Раҳмонов (ўнгда), тракторчилардан С. Мардиқулов ва К. Бердиев ўртоқлар шудгор сифатини кўздан кечирмоқдалар.

Ж. Тўраев фотоси.

ҚИШЛОҚ РЕМОНТЧИЛАРИ КЕНГАШИ

4 декабрда Тошкентда «Узсельхозтехника» бирлашмаси ходимларининг республика кенгаши бўлиб ўтди. Кенгаш ишида бирлашмаларнинг раҳбарлари, кўчма механизациялашган колонналарнинг бошлиқлари, ремонт корхоналари, автомобиль хўжаликлари ва савдо базаларининг директорлари иштирок этдилар. Кенгаш қатнашчилари тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида колхозлар ва совхозларнинг машина паркларига инженерлик-техникавий ва ишлаб чиқариш хизмати кўрсатишни яхшилаш борасидаги вазифаларини муҳокама қилдилар. Республика бирлашмасининг раиси У. Исомхонов доклад қилди.

Кенгаш КПСС XXIV съезди қўйган вазифалар асосида «Узсельхозтехника» системаси фаолиятини такомиллаштириш тадбирларини белгилаб берди.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚ МАСЛАҲАТЧИЛАРИ САЙЛОВИ

(Консультация)

Шу йил декабрь ойида Ўзбекистонда халқ маслаҳатчилари сайлови ўтказилади. Бу муҳим сиёсий кампания социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлаш, меҳнаткашлар кенг оммасини амалдаги қонунларни тўғри қўлланиш устидан бевосита контроль қилиш ишига тортиш мақсадига қаратилгандир.

Республикамизда халқ маслаҳатчилари сайловини ўтказиш тартиби «Ўзбекистон ССР район (шаҳар) халқ судлари сайлови тўғрисидаги Низом» билан белгилаб қўйилган. Район (шаҳар) халқ судларининг халқ маслаҳатчилари, халқ судьяларини сайлашдан фарқли ўлароқ, очиқ овоз бериш йўли билан икки йил муддатга сайланадилар.

Халқ маслаҳатчилари сайлови Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми томонидан халқ маслаҳатчиларининг ваколат муддати тугашидан камида 30 кун илгари тайинланади. Бунда Олий Совет Президиуми умуман республикада халқ маслаҳатчилари сайлови ўтказилиши лозим бўлган вақтни белгилаб қўяди, холос. Бу сайловни ўтказишнинг конкрет муддатларига келганда шуни айтиш кераки, халқ маслаҳатчилари сайлови маҳаллий шароитларни ҳисобга олган ҳолда Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиуми, меҳнаткашлар депутатлари область Советлари ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети томонидан муайян вақтга белгиланади. Бу масала юзасидан қабул қилинган қарор тегишли область газеталарида кенг омма ахбороти учун эълон қилинади.

Район (шаҳар) халқ судларининг халқ маслаҳатчилари сайлови бевосита меҳнаткашлар депутатлари район, шаҳар Советларининг ижроия комитетлари томонидан уюштирилади. Сайлов тўғрисидаги Низомда кўзда тутилганидек, район ва шаҳар Советларининг ижроия комитетлари ўз территориясида сайлов тўғрисидаги Низом қандай бажарилаётганлигини кузатиб борадилар, сайлов тўғрисидаги қонунлар бузилганлиги тўғрисида тушган ариза ва шикоятларни кўриб чиқадилар, халқ маслаҳатчилари сайлови натижаларини аниқлаб, сайланган халқ маслаҳатчилари рўйхатларини тузиб чиқадилар ва уларга тегишли гувоҳнома берадилар.

Ҳар бир район (шаҳар) халқ суди учун сайланадиган халқ маслаҳатчиларининг сони Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети меҳнаткашлар депутатлари область Советлари ва Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитетлари томонидан белгиланади.

Сайлов тўғрисидаги Низомда кўрсатилганидек, халқ маслаҳатчилари одатда корхоналар ва муассасалар, колхозлар ва совхозлар коллективларининг умумий йиғилишларида ёки сайловчиларнинг улар турар-жойларида ўтказиладиган умумий йиғилишларида сайланадилар. Бундай йиғилишлар меҳнаткашларнинг жамоат ташкилотлари ва жамиятлари, чунончи: Коммунистик партия ташкилотлари, касаба союзлар, кооператив ташкилотлари, ёшлар ташкилотлари ва маданий жамиятлар томонидан чақирилади.

Сайловчилар истиқомат қиладиган жойларда ўтказиладиган умумий йиғилишлар эса меҳнаткашлар депутатлари район, шаҳар, қишлоқ ёки посёлка Советларининг ижроия комитетлари томонидан чақирилади.

Умумий йиғилишлар сайловчилар сони 100 кишидан кам бўлмаган корхоналарда, муассасаларда, колхозларда, совхозларда, ҳарбий бўлинмаларда ва аҳоли пунктларида ўтказилади. Башарти сайловчилар сони бу миқдордан кам бўлса, сайлов бошқа коллективлар ва бошқа аҳоли пунктларида яшовчи сайловчилар билан биргаликда ўтказилади.

Сайлов тўғрисидаги Низомга мувофиқ, бундай йиғилишларда сайлов ҳуқуқига эга бўлган барча гражданлар иштирок этиши шарт. Айни вақтда Низом бўйича жамоат ташкилотлари ва меҳнаткашлар жамиятлари сайловчиларни ана шундай йиғилиш ўтказиладиган вақт ва жой ҳақида камида уч кун илгари огоҳ қилиб қўйишлари зарур. Йиғилишда муайян корхона ёки муассасада ишловчи сайловчиларнинг кўпчилиги ёхуд уй жойлардаги сайловчиларнинг кўпчилиги иштирок этган тақдирдагина бундай йиғилиш ҳақиқий деб ҳисобланади. Шу сабабли халқ маслаҳатчилари сайлови ўтказиладиган йиғилишда кўпчилик сайловчиларнинг ҳозир бўлишини албатта назарда тутмоқ зарур.

Сайлов кунигача 18 ёшга етган барча гражданлар (қонун бўйича ақлдан озган деб топилган шахслар бундан мустаснодир) халқ маслаҳатчилари сайловида қатнашиш ҳуқуқига эгадирлар. Сайлов кунига қадар мамлакатимизнинг 25 ёшга етган ҳар бир гражданн эса, халқ маслаҳатчиси бўлиб сайланиши мумкин.

Халқ судлари сайловини ўтказиш тажрибаси шуни кўрсатадики, одатда халқ маслаҳатчилари қилиб меҳнаткашлар ишончини қозонган обрўли, ҳаёт тажрибасига эга бўлган, шунингдек бошқалар қилмишига расман эмас, айни вақтда маънавий жиҳатдан ҳам баҳо бера биладиган укувли шахслар сайланадилар.

Халқ маслаҳатчилари сайлови ўтказиладиган йиғилишларда халқ маслаҳатчиси номзодлигига ўзгаларни тўғри суд қилишдек катта, фахрли ва масъулиятли ишнинг уддасидан чиқа олиши учун комил-ишонч туғдирадиган кишиларни кўрсатишга ва улар номзодини ҳар томонлама муҳокама қилишга ҳаракат қилиш зарур.

Халқ маслаҳатчилари сайлови йиғилишларида қоида бўйича протокол юритилади. Чунки бундай йиғилиш протоколи халқ маслаҳатчиси сайланганлигини тасдиқлаб кўрсатувчи асосий ҳужжатдир. Бу ҳужжатда ана шундай йиғилиш бўлиб ўтган корхона, муассаса, колхоз, совхоз, ҳарбий қисм ва аҳоли пунктининг номи, мазкур коллективдаги сайловчиларнинг умумий сони, йиғилишда қатнашган сайловчиларнинг миқдори, халқ маслаҳатчиси қилиб сайланадиган ҳар бир номзоднинг фамилияси, исми ва отасининг исми, шу номзодни ёқлаб ва унга қарши берилган овозларнинг сони, унинг ёши, партиявийлиги, миллати, касби ва турар жойи, шунингдек, у илгари халқ маслаҳатчиси бўлиб сайланган — сайланмаганлиги албатта кўрсатилган бўлиши лозим. Протокол кейин йиғилиш президиумининг бутун состави томонидан имзоланади.

Сайловчилар умумий йиғилишида берилган овозларнинг ярмидан кўпини олган шахсгина халқ маслаҳатчилари составига сайланган деб ҳисобланиши мумкин.

Меҳнаткашлар депутатлари район, шаҳар Советининг ижроия комитети сайловчиларнинг умумий йиғилишлари протоколлари асосида белгиланган формада шу район (шаҳар) халқ суди халқ маслаҳатчиларининг рўйхатини тузиб чиқади. Бу рўйхат икки нусхада тузилади. Улардан бири район (шаҳар) халқ суди раисига топширилади, иккинчи нусхаси эса ижрокомнинг делосида қолади. Меҳнаткашлар депутатлари район, шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси шу тариқа сайланган ҳар бир халқ маслаҳатчисига унинг мазкур район (шаҳар) халқ судига халқ маслаҳатчиси қилиб сайланганлиги тўғрисида гувоҳнома беради.

Кейин умуман район, шаҳар бўйича район (шаҳар) халқ судлари халқ маслаҳатчиларининг сайлови якунлари тегишли газетада эълон қилиниши йўли билан кенг аҳоли оммасига маълум қилинади.

Илгари ўтказилган халқ маслаҳатчилари сайлови тажрибаси кўрсатганидек, меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ижроия комитетлари ва халқ судлари бу соҳада аниқ ва пухта, моҳирона иш олиб борса шубҳасиз, бу муҳим сиёсий тадбир меҳнаткашларнинг юксак активлигида, Ўзбекистон ССР Конституцияси ва «Ўзбекистон ССР район (шаҳар) халқ судлари сайлови тўғрисидаги Низом» талабларига қатъиян мувофиқ равишда уюшқоқлик билан ўтиши мумкин.

О. Ҳ. ОЛИМЖОНОВ,
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг катта референти.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми капитал қурилиш соҳасидаги самарали ишлари ва уни ривожлантиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиғи Юрий Александрович **Каурдаков**га «Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвонини берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги органларида ва бўлинмаларида кўп йил, самарали ишлаганлиги ва план-молия ишларини ривожлантиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги бошқармаси молия-план бўлимининг бошлиғи Юрий Александрович **Догадин**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист» фахрий унвонини берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика Ички ишлар органлари алоқа воситаларини ривожлантириш ва хизмат кўрсатишни уюштиришни такомиллаштириш соҳасида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги бўлим бошлиғининг ўринбосари Станислав Георгиевич **Кутасевич**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган алоқа ходими» фахрий унвонини берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил, самарали ишлаганлиги ва технология жараёнларини такомиллаштиришда актив қатнашганлиги учун Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги 1-ахлоқ тузатиш-меҳнат колониясининг бош инженери Айна **Сатторова**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер» фахрий унвонини берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми соғлиқни сақлаш соҳасидаги самарали ишлари ва хизматлари учун Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги 9-ахлоқ тузатиш-меҳнат колониясининг врачи Маъсуда **Акмалова**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач» фахрий унвонини берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йиллик педагогик фаолияти ва халқ маорифи соҳасидаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги ахлоқ тузатиш-меҳнат колонияси ўзбек тили ва адабиёти ўқитувчиси Муҳиддин Раҳимович **Раҳимов**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи» фахрий унвонини берди.

«Средазэлектросетьстрой» трестининг коллективи Сирдарё ГРЭСи орқали Фарғона водийсига электр энергияни кучли узаткичлар орқали еткгиб бериш бўйича белгиланган монтаж ишларини муваффақиятли бажардилар. Суратда: трестнинг илғор монтажчиси Г. Филимонов.

А. Усмонов фотоси (ЎзТАГ).

ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

редакция почтасидан

«Совет Ўзбекистони» газета редакцияси кеча 54 та хат, 5 та фотосурат олди. Газетхонлар хатларидан бугунги фаровон ҳаётимизнинг нафаси балқиб турибди. Қуйида уларнинг айримлари билан танишасиз.

УМРИ БОҚИЙ КИШИЛАР

АСР БИЛАН ТЕНГДОШ

Ленин орденли «Нарпай» совхозининг 4-бўлимида яшовчи Иззатойбуви Қўлдошевани тўй-ҳашамларда эъзозлаб, уйнинг тўрига ўтказишади. Бунинг боиси бор — яқинда у юз ёшга тўлди.

Аср билан тенгдош Иззатой бувининг 18 нафар невараси, 10 эвараси ва 6 чевараси бор. Катта қизи Олтиной Худойбердиева ҳозир 70 ёшда.

И. Қўлдошева ҳозир ҳам тетик ва бардам. Умр бўйи қилган меҳнатининг роҳатини кўриб, кексалик гаштини сурмоқда.

А. НАИМОВ,
Навоий райони.

СССР — ВАТАНИМ МЕНИНГ

ОЛТИЛАР ОВОЗАСИ

Улар бир ярим йилдан бери Н-қисмда Ватан олдидаги бурчларини сидқидилдан ўтаб келишмоқда. Уларнинг ҳаммаси жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочилари. Ҳарбий жанговар техника «тили»ни пухта ўрганганлардан. Улар олти киши: кичик сержантлар тошкентлик Эргаш Марахимов ва олмалиқлик Мамат Раҳмонов — иккаласининг кўкрагини ҳам «Совет Армияси аълочиси», «Разрядли спортчи» ва «Классли мутахассис» нишонлари безаб турибди. Иккиси ҳам ўқчи бўлинма командирлари. Ефрейтор Мадамин Мирзаев эса қўмондонликдан 12 марта ташаккурнома олган. Иккинчи разрядли боксчи.

— Ҳарбий хизмат муддати тугагунча биринчи разряд нормативига эга бўлмоқчиман, — дейди Мирзаев, — келгусида эса республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилиш истагим бор.

Ефрейторлар — тошкентлик Саид Азимов ва пискентлик Назир Ҳакимовлар ҳарбий техника ремонти ишларида жонбозлик кўрсатишяпти. Улар тўртта рационализаторлик таклифи билан чиқиб, округ штаби бошлиқлари эътиборини қозонишди.

Бектемирлик оддий солдат Оллоёр Тожибоев ҳам юртдошларидан қолишмай йигитлик бурчини ўтаяпти. Касби бинокор. У қурилиш-ремонт ишларида намунали қатнашганлиги учун қўмондонлик томонидан ўнга яқин ташаккурнома олган.

Олти ўзбек ўғлони ВЛКСМ аъзоси, бўлинма жонкуярлари жамоатчи, ўз касбининг усталари. Уларнинг овозаси полкка, округга ҳам етиб борган. Ҳадемай, жангчилар ўз бурчларини ўтаб жонажон юртлари бағрига қайтишар, лекин уларнинг хайрли ишлари қуролдошлари ўртасида узоқ вақтгача намуна бўлиб қолаверади.

Я. ИВАНОВ,
ҳарбий жамоатчи мухбир.
Латвия ССР.

МАДАНИЯТ САРОЙИ

Жарқўрғон нефтчилари янги йил арафасида муносиб совға олдилар. Бу ерда улкан маданият саройи қурилиб, фойдаланишга топширилди. Нефтчилар маданият саройи олдида халқлар дўстлиги панноси, меҳнат зарбдорлари хиёбони, болалар майдончаси, сунъий ёмғир ҳосил қилувчи бассейн бунёд этилди.

А. ХОЛМИРЗАЕВ,
«Жарқўрғон ҳақиқати» газетаси ходими.

Шунингдек, янгийўллик Т. Юсупов, ғазалкентлик А. Асилов, андижонлик О. Тоштемиров, ғиждувонлик Н. Ғаниев, қувалик У. Раҳматуллаев, хатирчилик Э. Сафарова, тошкентлик Ш. Ражабовлар ҳам ўз хат-хабарларида шу куннинг янгиликлари ҳақида ёзиб юборишган.

ОБЛАСТЛАРИМИЗ ШАҲАРЛАРИ

НАВОИЙ

Навоий кимёгарлар, энергетиклар шаҳри. У 16 баҳорни кўрди. Камолот сари дадил боряпти. Лекин ана шу ўтган қисқа вақт ичида шаҳар экономикаси, маданияти беқиёс юксалди. Шаҳарнинг тамғаси босилган саноат маҳсулотлари кўпайиб, унинг салмоғи ортди, сифати яхшиланди.

Навоий шаҳрини бунёд этганлар кимлар? Қўлни-қўлга бериб, оға-ини бўлиб ишлаётган совет кишилари. Бир мисол: коммунист Николай Ефимович Матвиенкони навоийликлар «бизнинг оқсоқолимиз» дейишади. У Навоий шаҳрига биринчи пойдевор қўйганлардан. Совет Иттифоқи Қаҳрамони Н. Е. Матвиенко илгари ДнепроГЭС, «Запорожсталь» заводини тиклашда, Донбасс ва Уст-Каменогорскдаги йирик қурилишда фаол қатнашган машҳур бинокордир. Бундай фидокорлар шаҳарда кўплаб топилади.

Шаҳардаги ҳар бир микрорайонда савдо, умумовқатланиш, маданий-маиший хизмат кўрсатиш комплекслари, мактаб ва болалар боғчалари бор. Ойнаванд қилиб солинган ҳар бир уйнинг пешайвони кўкаламзор саҳнга эга. Ҳароратни мўътадил тутадиган, ҳавони алмаштириб турадиган махсус мосламалар қўйилган.

Навоий химия комбинатининг маҳсулоти бутун Ўрта Осиёга маълум. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган «ҳосил витамин»лари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил кўтаришга салмоқли ҳисса қўшмоқда. Икки йилдан бери нитрон ишлаб чиқариш комплекси ҳам маҳсулот бермоқда.

Навоий ГРЭСи Ўрта Осиё энергетика ҳалқасига уланган. Бу ердан қардош Туркманистон, Тожикистоннинг шаҳар ва қишлоқлари томон дўстлик симлари чўзилиб кетади. Ҳозирги вақтда Навоий нурчилари 1913 йилда бутун чор Россиясида бир йилда ишлаб чиқарилган электр энергиядан тўрт баравар кўп энергия ҳосил қилмоқдалар. В. Соколов, Х. Ҳожиев, И. Комиссаров сингари ўнлаб машъаллар беш йилликда ўн йиллик кўрсаткичга тенг меҳнат қилиш ташаббуси билан майдонга чиқишди. Беш йилликни муддатидан илгари бажариш учун энергетиклар Фарғона ТЭЦИ, Тошкент ГРЭСи коллективлари билан социалистик мусобақа шартлари туздилар.

Шаҳарнинг истиқболи порлоқ. КПСС XXIV съезди Директиваларида қайд қилинган Навоий цемент заводи Ўрта Осиёдаги энг йирик корхоналардан бўлади. У тез суръатлар билан тикланмоқда. Электрохимия комбинатининг иккинчи навбати ҳам жадал қуриляпти. Шаҳарда янги уй-жой массивлари, мактаб, болалар боғча-яслилари, шифохона, магазин ва бошқа маданий-маиший хизмат кўрсатиш бинолари вужудга келтирилмоқда. Стадион, йирик сув бассейни ва бошқа соғломлаштириш иншоотлари меҳнаткашлар хизматида.

Навоийда истиқомат қилувчиларнинг 90 проценти ёшлар бўлиб, улар қирқдан ортиқ миллат вакилларидир. Аҳолининг ўсиб бораётганини ҳисобга олиб, бу ерда улкан Санъат саройи, муҳташам кинотеатр, ошхона ва ресторанлар қурилди. Транспорт хизмати, коммунал, маданий-маиший хизмат тармоқлари кенгайтирилмоқда.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Ўзбекистон ССР «Баҳор» халқ рақс ансамбли Наманган области пахтакорларига хизмат кўрсатиш учун гастролга жўнаб кетди. Донг таратган рақс коллективининг репертуари ранг-баранг. «Баҳор» ансамблининг коллективи шунингдек, Қозоғистон саноат шаҳарлари ва Яқин Шарқ мамлакатларига ҳам боради. Суратда: «Баҳор» ансамблининг рақкосалари ўзбек миллий ўйинларидан бирини ижро этишмоқда. Г. Пун фотоси (ЎзТАГ)

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Янгиликлар. 9.40 — Мультфильм. 9.50 — Телефильм. 10.20 — **Бир ерда яшаймиз** (телеспектакль). 12.00 — МОСКВА. 17.10 — ТОШКЕНТ. 17.15 — Кинопрограмма. 18.15 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 19.05 — Шеърият мухлисларига. 19.15 — **«Ахборот»**. 19.30 — Машҳур совет композиторлари. Арам Хачатурян. 20.00 — Тележурнал. 20.10 — «Ўзбекистон чорвадори». 20.35 — «Ахборот». 20.55 — «Бўстон», 22.00 — МОСКВА. «Вақт». 22.30 — **Хоккей: «ДИНАМО»** (Москва) — **«СПАРТАК»** (Москва). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.10 — МОСКВА. 18.55 — **Артлото.** 20.44 — **киносаёҳатчилар клуби.** 21.00 — Музикали фильм. 22.00 — ТОШКЕНТ. «Сиҳат-саломатлик» 22.30 — **Бошқа биров эмас** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. **Хоккей: «БИНОКОР»** — АСК (Новосибирск). 21.15 — Белгиловчи йил вахтасида. 21.45 — **«Альбатрос»нинг охирги рейси** (бадиий фильмнинг 4-серияси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 6/XII да **Золушка** (кундузи), **Риголетто** (кечқурун), 7/XII да **СССР халқ артисткаси БЕРНОРА ҚОРИЕВАНИНГ ижодий кечаси.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6, 7/XII да **Қароқчилар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 6/XII да **Нурхон**, 7/XII да **Ҳижрон.**

КИНО

Есения — НАВОИЙ номли САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (12.00, 13.00, 16.00, 17.00, 20.00), «ДРУЖБА» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 19.30).

Софдил — «ЎЗБЕКИСТОН», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 15.00, 19.00, 21.00), «ДРУЖБА» (10.20, 14.00, 15.30, 17.00, 21.00).

Шахсий ҳаёт — «МОСКВА», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Ромео ва Жульетта — (14.00, 20.00), **Булутлар қирғоғи** (тоқ соатларда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

6, 7, 10, 11, 12 декабрь кеч соат 7 яримда

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Ф. ШИЛЛЕР

«ҚАРОҚЧИЛАР»

А. МУХТОР таржимаси
2 пардали трагедия.
Саҳнага қўювчи режиссёр — **Б. ЙЎЛДОШЕВ.**
Рассом — **Г. БРИМ.**
Рақсларни саҳналаштирувчи — Ўзбекистон ССР Давлат Ҳамза мукофоти лауреати **Н. МАРКАРЬЯНЦ.**
Режиссёр ассистентлари — **Ж. ЗОКИРОВ, М. АЗИМОВ.**

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ В. Д. ЖУРИН НОМИДАГИ ЎРТА ОСИЁ ИРРИГАЦИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

илмий-техника информацияси ва тадбиқ этиш бўлимининг тадбиқ этиш сектори мудири; катта илмий ходимлар: мелиоратив гидрогеология лабораторияси, мелиоратив процесслар ва фильтрлаштиришни математик моделлаштириш бўлимининг мелиорацияда математик ҳисоблаш секторлари, илмий-ташкилий координация бўлими.

Конкурсда фан доктори ёки кандидатлари, ҳамда катта ишлаб чиқариш тажрибаси, илмий ишлар, тадқиқотларга эга бўлган юқори малакали мутахассислар қатнашишлари мумкин.

БОШҚА ШАҲАРДАН КЕЛИБ КОНКУРСДАН ЎТГАН МУТАХАССИСЛАР УЙ-ЖОЙ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

КОНКУРС МУДДАТИ — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар институт директори номига ёзилиб қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳар, ГСП, Я. Колас кўчаси, 24-уй.

Ўрмон, қоғоз ва ёғочсозлик саноати ишчилари касаба союзи Ўзбекистон республика комитети президиуми ва коллективи республика касаба союз комитетининг раиси Ф. Ф. Фахриддиновга онаси

Башорат ҚУЛМАТОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

ЮЗ МИНГ ТОННАЛИК МАРРАГА ЭРИШИЛДИ

ФРУНЗЕ. Қирғизистон қанд заводлари беш йилликнинг белгиловчи йили лавлаги ҳосилидан юз мингинчи тонна қанд ишлаб чиқардилар. Бу йилги мавсумда ишлаб чиқаришга янги технология линиялари ва юқори унумли ускуналар жорий этилиши туфайли бундан аввалги йилларга қараганда энг юксак унумдорликка эришилди. Еттита заводнинг ҳаммаси кунига ўн тўрт минг тоннадан ортиқроқ хом ашё қайта ишлаб чиқармоқда — бу бултургига қараганда қарийб минг тонна кўпдир.

Қанд заводи, Оқсув қанд комбинати коллективлари бир кеча кундузлик топшириқни ўн-ўн беш процент ортиғи билан бажармоқда. Ана шу корхоналарнинг коллективлари қанд ишлаб чиқариш мавсумини январь ойи охирида тамомлашга қарор қилдилар. Савдо шохобчаларига яна қарийб етмиш минг тонна маҳсулот жўнатилади.

МАҲОРАТ МАКТАБИ

МИНСК. Белоруссия қишлоқ меҳнат аҳлидан қарийб чорак миллион киши 2 декабрь куни қишки ўқишга киришди. Қишки ўқиш ранг-барангдир. Бутун сабоқ олувчиларнинг тенг ярми ўқийдиган агрозоотехника курслари энг оммавий ўқув формасидир. Агрозоотехника курсларида тингловчиларнинг сони кўпайди. Ўқиш жараёни сиёсий ва иқтисодий билимларни пропаганда қилиш билан қўшиб олиб борилади. Илғор тажриба мактаби шохобчалари ҳам кенгайди. Хўжаликлар базасида илғор тажриба мактаблари очилди. Бу хўжаликларда гектаридан 40 центнердан зиёд ғалла олинмоқда, картошка, зиғир ва бошқа экинлардан юқори ҳосил етиштирилмоқда. 40 минг мутахассис қишлоқ хўжалик билимлари халқ университетларида профессионал маҳоратини оширмоқда.

Машғулотлар ҳамма жойда янги ўқув планлари ва программалари асосида ўтмоқда. Механизаторлик ихтисосини оммавий эгаллашга, янги техникани ўрганишга, барча бўғинлардаги кадрларни иқтисодий тайёрлашга алоҳида эътибор берилмоқда.

«АРКТИКА» ДЕНГИЗДА СИНАЛА БОШЛАНДИ

ЛЕНИНГРАД. С. Оржоникидзе номли Балтика заводининг кемасозлари қурган жаҳонда энг кучли «Арктика» атом музёрар кемаси синаш учун денгизга чиқди.

Янги атомоход — жаҳон кемасозлигининг энг сўнгги ютуқларини мужассамлаштирган. Мамлакатимиздаги кўпгина корхоналарнинг ишчилари, инженерлари, олимлари кемани яратишда балтикаликларга ёрдам бердилар. Улар узунлиги 140 метрга ва эни 30 метрга борадиган кеманинг қудратли корпусига мураккаб техника ва автоматика қўйиб чиқдилар. Марказий бўлмадаги зирҳланган «сейфда» атом реактори монтаж қилинди. Атомоходнинг сузиш районини чексиз дейиш мумкин.

Совет музёрар флотининг бош кемаси ишга тушгач, транспорт кемаларини Арктиканинг ҳозирча бориб бўлмайдиган районларига эргаштиради, шимолий кенгликлардаги қишки кема қатновини узайтиради.

(ТАСС).

АХЛОҚ ВА ОДОБ

ҲАЁТ ОҒУСИ

Хизмат важидан баъзида кўзлари ожиз, соқов, тутилиб сўзлайдиган, қўл ва оёқлари нуқсонли кишиларга дуч келасан. Нажот ахтариб, сенга боқаётган балоғат ёшидаги ўғил ва қизлар, тақдирига тан бериб, шу ҳолларига маълум даражада кўниккан катта ёшдаги касалларни қабул қиласан. Бундай ҳолларда сени шифо илмининг кишиси деб илтижо билан боққан муолажага муҳтож шу кўзларга сохта юпатиш керакмикан ёки аччиқ ҳақиқатни айтмоқлик, бу ҳақда ўйлаб кетасан, киши.

Бизлар ниҳоятда мамнунмизки, ҳозирги замон медицина илми юқорида зикр этилган ҳолатдаги беморларга кўпчилик ҳолларда зарур даво тадбирларини кўришга қодир, уларни нормал ҳаётга қайтариб олам-олам қувонч бахш этаётгани ҳам рост.

Афсуски, баъзи туғма-ирсий касалликларни бутунлай даволашга медицина илми ҳали ожизлик қилади.

Шифо илмида шундай бир ҳақиқат мавжуд: ҳар қандай касалликни даволашдан кўра, унинг олдини олмоқ афзал ва осондир. Бу таъбир биз юқорида айтиб ўтган туғма-ирсий касалликларга ҳам тааллуқлидир, албатта.

Ҳозирги кунда медик ва биолог олимлар тирик мавжудот вакиллари, хусусан одам ирсиятига оид кўпдан-кўп жумбоқ масалаларни ечиб улгурдилар. Авлоддан-авлодга ирсий сифат ва белгиларни, касаллик ҳолатларини ташиб юрувчи омил — унинг молекуляр миқёсидаги таркиби иттифоқимиз ва чет эллик мутахассислар томонидан очиб берилдиким, кўпчилик касалликларнинг чиқиб келиш сабаблари ва унда ирсиятнинг роли эндиликда аён бўлиб қолди. Бу соҳада ҳали қатор ечилмаган масалалар борким, бу медицина илмининг долзарб вазифаларидан ҳисобланади.

Одамларда учрайдиган ирсий касалликларнинг чиқиб келишини чуқур таҳлил қилиш шуни кўрсатдики, бу касалликларнинг сабабчиси, ўзимиз, ўзимизнинг салбий хулқ-атворимиз, ёмон урф-одатларимиз. Қуйида шуларнинг фақат биттаси ва ғоят ашаддийси — ичкилик, ичкиликбозликнинг ирсиятга таъсири хусусида суҳбатлашамиз.

Ажойиб замонда яшаяпмиз. Ҳамма ерда тўқчилик, фаровон ҳаёт. Инсон ҳаёти учун нима зарур бўлса муҳайё. Бу ҳолатни том маъноси билан тушуниб етмоқ ва қадрламоқ керак, албатта.

Халқимизнинг доно мақолларидан бирида «Тўқлик — шўхлик келтирар» дейилган. Бу оддий ҳақиқатнинг маъносини турмушимиздан, айрим урф-одатларимиздан, муносабатларимиздан қидириб кўрайлик.

Таомил тусига кирганки, тўй-ҳашам, бирон бир хайрли йиғин қилмоқчи оила шунга аввалдан ҳозирлик кўради. Кўрпа-ёстиқ, дон-дун, тортиқ, совғалар йиғади, созанда, машшоқлар ахтаради. Бу саналган ҳозирлик турларининг баъзи кишилар томонидан ниҳоятда зарур деб тушунилиши ва шу важдан содир бўладиган қийинчиликлар, харажатларнинг ҳаммасини тарозининг бир палласига солиб, иккинчи палласига ичкиликка кетадиган харажатлар солинса, албатта босиб кетади. Турган-битгани оғу, бахтсизликлар, ҳатто жиноят манбаи — ичкилик эканлигини яна бир бор таъкидламоқ ўринлидир.

Чуқур мамнуният билан қайд қилмоқ кераккн тўй-ҳашамларни, катта йиғинларни ичкиликсиз ўтказиш ҳақида муҳтарам олимларимиз, маданият арбобларимиз, педагогларимиз, табаррук отахонларимиз матбуотимизда, радио ва телевидение эшиттиришлари орқали кўп хайрли гапларни айтдилар. Айрим маҳаллаларда эса бу борада яхши натижаларга эришилиб, ичкиликсиз тўйлар ўтказиляпти ва ўзгаларга ўрнак бўлишяпти.

Лекин бу борада кўрилаётган тадбирлар ҳали ниҳоясига етмаётгани сезилиб қоляпти. Баъзи бир маҳалла раҳбарлари, тўйхона эгалари «Ошкора савобдан пинҳоний гуноҳ яхши» таъбирида ичкиликнинг турларига қараб кўк, оқ чойнакларга қўйиб улашяптилар. Натижада эскилик сарқити, саломатлик илдизига урилган болта яхши ният билан тўйга келган кимсаларга зимдан ичирилган заҳар айрим бахтсизликларнинг сабаби бўлиб қолмоқда. Заҳар фақат ўзимизнигина эмас, зурриётларимизни ҳам заҳарлаётганлигига ишонч ҳосил қилмоқ учун йиллар мобайнида даволанаётган беморларга бир назар ташлаш кифоя эди.

Шундай тўй ва йиғинлар ҳам борки, унда тўй ташкилотчиси доно иш тутади. У меҳмонларга тарбиявий ўгитлар бериб ажойиб давримизни, фаровон ҳаётимизни, совет воқелигини жонли далилларда тараннум этади. У шоирлар, олимлар, фозилларга, табаррук отахонларга сўз бериб ўтиришни бошқаради. Дурдона сўзлар, шеърият билан меҳмонлар қалбига кириб боради, уларни ичкиликсиз маст қилади, уларга дам бериб, яхши кайфият бахш этади. Шу каби тўйлардан тетик, бардам қайтасан, шу яхши йиғинни узоқ вақтлар эслаб юрасан. Бошқарувчиси айтган яхши гапларни, шеърларни китоблардан ахтариб ёдлаб ҳам оласан, киши.

Замон тақозоси, давр талаби шуки, тўй ва ҳашамга бел боғлаган яхши ниятли ҳар бир киши тўйга неча кишини таклиф қилиш, қайси ҳофиз ёки машшоқнинг вақтини билиш, таомнинг қайси хилидан қанча қўйишдан аввало тараддудни шу яхши йиғинни бошқарувчи доно педагог, олим, фозил, тарбиячи бир шахсни белгилашдан бошлагани афзал. Озгина тараддудни ҳам юзага чиқарадиган, меҳмонларни ширин каломи ила хушнуд этадиган, соғлиқ посбони, ичкиликнинг сўздагина эмас, амалда ҳам ашаддий душмани бўлган шахсларгина тўйни бошқарса меҳмонлар соғлиғи даҳлсиз бўларди. Кўнгилсиз ҳолларнинг олди олинган бўларди. Бу борада, яъни тўйларни бошқарувчи — мутасаддиларни аниқлаш, уларга йўл-йўриқлар кўрсатиш, уларни шу хайрли ишга жалб қилиш борасида маҳалла комитетлари, жамоат ташкилотлари раҳбарларининг жиддий бош қотирмоқлари керак, деб ўйлаймиз.

Одат тусига кирганким, спиртли ичимликларни деярли эркаклар ичади. Афсуслар бўлсинким, охирги йилларда тўй-ҳашамлар, йиғинларда аёлларга ҳам ичимлик ичириш одат тусига кириб бораяпти. «Саломат бўлинг». «Қувват бўлади» қабилида сўзлар билан уларга қадаҳлар тутилади. Бу таклифлар деярли рад жавоби олмаганлиги туфайли кўпинча йиғиндан маст эр ширакайф аёлни қўлтиқлаб қайтадиган ҳоллар учраяпти. Табиат аёлларга ҳуснн, иффат, назокат ҳислари билан бирга бебаҳо бир бойлик — она бўлиш бахтини ҳам берганким, бизлар ўринсиз қадаҳлар тутиб, уларнинг шу бахтига зомин бўлмайлик. Сўнгра ойлар, йиллар ўтиб боласизлик дардига даво истаб шифохоналарга қатнамасинлар. Ёинки нуқсонли бола кўриб, унинг жафосида умрлари қийноқда, ҳасратда ўтиб кетмасин.

Халқимизда доно бир таомил бор, оилавий ҳаётга қадам қўяётган келин ва куёвга ичимлик берилмайди. Никоҳ кечаси улар рамзий қадаҳ кўтарсаларда уни хўпламайдилар. Дарҳақиқат висол оғушида ташна лаблар, муҳаббат ҳислари билан тўлиб тошган юраклар учун яхши мазмунли ҳаёт иморатига биринчи бора ғишт қўйилаётган унутилмас шу бахтли кечада табиий қувончнинг ўзи етарли албатта. Ичимлик берган вақтинча кайфга уларда зинҳор эҳтиёж йўқ. Баъзи ҳолларда корчалон дўстлар, куёв навкарлар «Хушвақтлик, бардамлик» ваъда қилиб никоҳ куни куёвга ичимлик ичирадилар. Бахтли оилавий ҳаётнинг биринчи дамларидаёқ бу хатти ҳаракатлари билан фақат куёвнигина ёки келиннигина эмас, келажак авлодни, зурриётни ҳам заҳарлаб улгурадилар. Қизлик иффатини қандай қадрласак, куёвлик иффатини ҳам шундай эъзозламоғимиз, бу икки бахтга зинҳор гард юқтирмаслигимиз керак. Оила ва мактаб тарбиясида педагогик, ахлоқ ва одоб нормаларига изчил амал қилган ҳолда, ёшларга бўлажак келин ва куёвларга ушбу ҳақиқатни ўта эҳтиётлик билан тушунтирмоқ кераки, улар бундай зарарли омиллардан ўзларини бир умр асрай билишга ўргансинлар.

Спиртли ичимликлар барча организмга бир хил заҳарли таъсир кўрсатади. Лекин ичимликнинг заҳарли таъсири ўсмирлар, ёш организмларда, аёллар организмида тезроқ намоён бўлади, ёмон оқибатларнинг салмоғи янада ортади. Илмий текширишлар шуни кўрсатадиким тури ва миқдоридан қатъий назар бир бор истеъмол қилинган спиртли ичимлик одамнинг қонида, жигар, юрак, мия ҳужайраларида ойлаб сақланиб қолади, заҳарлайди ва турли касалликларга олиб келади.

Мухтарам газетхон! Биз илғор совет медицинаси ютуқларига асосланган ҳолда одам ирсиятига салбий таъсир кўрсатадиган омиллардан бири — эскилик сарқити ҳисобланмиш ичкилик ҳақида, унинг ҳаётимизда, тақдиримизда қолдираётган изи, салбий оқибатлари ва уни бартараф этиш ҳақида айрим фикрларнигина баён этдик. Бу карохатни бартараф қилиш кўпчиликнинг ишидир, албатта. Келинг ҳаммамиз, ёшимиздан, касбимиздан, шу каби беморларга яқин ва бегоналигимиздан қатъий назар енг шимариб ичкилик балосига ўт очайлик. Тўйларимиз, йиғинларимизни ичкиликсиз ҳам шодон ўтказишга эришайлик. Ҳар биримиз яхши маслаҳат, ўгитларимиз билан аввало шахсий ўрнак сифатида ичкиликни касб қилиб олган шахсларга ёки ичкиликнинг ёмон оқибатларидан ҳали бехабар, энди ичабошлаган ёшларга таъсир кўрсата олсак, виждон олдида, хусусан келажак олдида ўта хайрли ва шарафли иш қилган бўлардик. Бу давр тақозосидир. Порлоқ келажагимиз, коммунистик эртамиз кишилари соғлом бўлсин.

Атаулла ОҚИЛОВ,
Ўрта Осиё медицина педиатрия институти кафедра мудири, профессор,

Абдукарим УСМОНХЎЖАЕВ,
Республика микробиология, эпидемиология ва юқумли касалликлар институти лаборатория мудири, медицина фанлари кандидати.

БОЛАЛАРИНГИЗГА ЎҚИБ БЕРИНГ

ҚЎҒИРЧОҚ

— Нега оғзи бўлса ҳам,
Нон емайди қўғирчоқ! —
Сўраб қолди Мукаррам, —
Айт-чи, Манзура ўртоқ!
— Билмайсанми шуни ҳам,
Ҳали чиққан йўқ тиши.
Шунинг учун ҳозирча,
Овқат билан йўқ хуши.

Саодат ТОЖИЕВ.

ОЙМОМАНИНГ ЎРОҒИ

— Қаранг ойи, Оймоманинг,
Синиб қопти ўроғи.
Ўт ўрмоққа дастаси йўқ,
Қандай бўлди буёғи!
Оч қолмасми, қўй-қўзиси!
Созлаб берар энди ким!
Айтинг, берсин ўроғини
Тузатиб берай ўзим.

Бердимурод ЮСУПОВ.

ШИРИН САВОЛЛАР

Қизларимнинг кичиги,
Тиллари энг чучуги,
Юзлари ёқут олма,
Бурунлари пучуғи
Кенг осмонга қарайди,
Ҳар кеч савол сўрайди:
— Ойнинг биттаси ану,
— Дада, бошқаси қани!
Ўйланиб унга дейман:
Биттаси-чи, қизгинам,
Тоғларнинг булоғида,
Яна биттаси, айтсам,
Бобонгнинг ўроғида!
Бобонгнинг ўроғичи,
Ватанининг байроғида.
Жавобимдан қониқмай,
Берар ширин саволлар,
Шундай ширин саволлар,
Топмасин ҳеч заволлар.

Бекмурод СУЛТОНОВ.

ТОШКЕНТНИНГ БУГУНГИ ЖАМОЛИ. Суратда: Ленин проспектида қад кўтарган янги уй-жой бинолари.

И. Глауберзон фотоси.

ҚУЙИ ФИЗКУЛЬТУРА КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

ЗАВОД СПОРТЧИЛАРИ

Бу ерда физкультура ва спорт ҳамманинг севимли машғулотига айланиб қолган. Бўш вақт топилди дегунча, спорт майдончалари-ю клубда одам гавжумлашади. Корхонада ишлаб чиқариш гимнастикаси жорий этилганига ҳам ўн беш йилдан ошди.

Ишчилар шаҳарчасида эса шинамгина спорт клуби бор. Бу ер ишчиларнинг севимли маскани ҳисобланади. Завод меҳнатчилари темир йўлчилар, ёғ заводи ғишт заводи, пиво заводи каби корхона спортчилари билан шу ерда мусобақалашадилар. Тез-тез савол-жавоб кечалари, меҳнат ва спорт юлдузлари билан учрашувлар ўтказилади. Волейбол, баскетбол, футбол майдонлари, мерганлик тири, бассейн спорт шайдоларининг хизматида. 325 киши спортнинг ўзлари ёқтирган турлари билан мунтазам шуғулланади.

Завод маъмурияти, партия касаба союз ва комсомол ташкилотлари физкультура ва спортнинг оммавийлиги учун жонкуярлик қилишаётир. Айниқса яна 1275 сўмлик спорт анжомлари сотиб олингач мерганлик, енгил атлетика, велоспорт секцияларининг иши ҳам жонланиб кетди. Қисқа вақтда юзга яқин ишчи ГТО нормативини бажариб, нишондор бўлди.

Завод ишчиларидан 40 га яқин киши футбол секциясига аъзо. Футболчилар Қирғизистоннинг Норин ГЭСи қурувчилари, Аравон райони футболчилари ва Уйчи райони спортчилари билан тез-тез мусобақалашиб туришади. Завод командаси «Оқ олтин» соврини учун ўтказилган республика мусобақасида ҳам муваффақиятли қатнашди. Завод спортчилари мавсумни муваффақиятли якунлаб, келаси йилда спортда юқори натижаларни қўлга киритиш учун катта режаларни мўлжаллаб турибди.

Т. СУЛАЙМОНОВ.
Учқўрғондаги 9-пахта тозалаш заводи.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

БЕШ ОЁҚЛИ БУЗОҚ

АНДИЖОН (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Ўтган йили Андижон районидаги «1-Май» колхози фермасида уч оёқли бузоқ туғилган эди. Бузоқнинг вазни бир йилда 350 килограммга етди ва гўштга топширилди.

Бу йил колхоз фермасида яна бир қизиқ воқеа рўй берди. Бу ерда беш оёқли бузоқ туғилди. Бузоқ соғлом, алоҳида боқилмоқда. Бузоқ ҳар куни 200-250 граммдан семирмоқда.

А. ҚУРОНБОЕВ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ★ ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 03960. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 284.